

Industriemonitor

Jaargang 6 – maart 2002

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2001-2002	= 2001 tot en met 2002
2001/2002	= het gemiddelde over de jaren 2001 tot en met 2002
2001/'02	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2001 en eindigend in 2002
1991/'92–2001/'02	= boekjaar enz. 1991/'92 tot en met 2001/'02

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Bedrijf

Omslagontwerp

WAT ontwerpers Utrecht

Inlichtingen

Tel. (045) 570 70 70
Fax (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2002.
Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en
verzendkosten.
Prijs: € 92,50 per jaar (11 nummers)
Losse nummers € 12,50
Kengetal: K-2
ISSN 1384 - 6965

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Industrie totaal	
Nederland en de industrie	5
Industrie per branche	
Voedings- en genotmiddelenindustrie	9
Textiel-, kleding- en lederindustrie	13
Papier- en grafische industrie	17
Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie	21
Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie	25
Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie	29
Gepubliceerde artikelen	32
Gepubliceerde producttabellen	33
Informatieservice	34
Alfabetische begrippenlijst	35
Andere CBS-publicaties	38

Nederland en de industrie

Het jaar 2001 was een mager jaar voor de Nederlandse economie. In december daalt de productie in de industrie opnieuw. Het producentenvertrouwen neemt in januari weer toe. De ondernemers in de industrie verwachten een toename van de bedrijvigheid in de komende maanden. De orderpositie is op zich niet verbeterd, maar de ondernemers beoordelen deze wel weer wat positiever.

Magere groei in 2001

De Nederlandse economie heeft in 2001 een mager jaar doorgemaakt. De economische groei is uitgekomen op 1,1%, het laagste groeicijfer sinds 1993. Vooral de groei van de uitvoer is in 2001 sterk teruggelopen. Ook de consumptiegroei is vertraagd, terwijl de investeringen zelfs lager zijn dan in 2000. Bijna alle bedrijfstakken hebben te kampen gehad met deze groevertraging, alleen bij de overheid en in de zorgsector is de groei hoger. Vorig jaar is de inflatie met bijna 2 procentpunt toegenomen tot 4,5%. Sinds 1982 zijn de consumentenprijzen niet zoveel gestegen. De arbeidsmarkt blijft zich gunstig ontwikkelen: de werkgelegenheid is met 147 duizend mensen gestegen en de werkloze beroepsbevolking is met 22 duizend personen gedaald in 2001. Internationaal scoort de Nederlandse economische groei benedengemiddeld. Weliswaar is de werkgelegenheidsontwikkeling gunstig, maar anderzijds is de inflatie het hoogst binnen het eurogebied.

Omzet en productie industrie dalen

De omzet in de industrie daalt in december met ruim 10%, deels als gevolg van een prijsdaling van 4%. Alhoewel de binnenlandse afzetprijzen aanmerkelijk minder dalen (ruim 2%) dan de buitenlandse afzetprijzen (ruim 5%), is de omzetsdaling voor binnen- en buitenland vrijwel gelijk. Het productievolume daalt met iets meer dan 6%.

Oordeel over orderpositie trekt bij

De orderpositie van de Nederlandse industrie is in januari gelijk aan die van december vorig jaar. Het indexcijfer van de orderpositie ligt onveranderd op 93,5 (juni 2000=100). Hoewel de ondernemers nog steeds negatief gestemd zijn over de orderpositie, beoordelen ze deze toch positiever dan in december. Dat heeft er mee te maken dat in de sector halffabrikaten vooral de vraag uit het buitenland is toegenomen. De vraag naar investeringsgoederen is afgenomen in januari, maar ook daar zien we een lichte verbetering van het oordeel van de ondernemers erover.

Producentenvertrouwen stijgt opnieuw

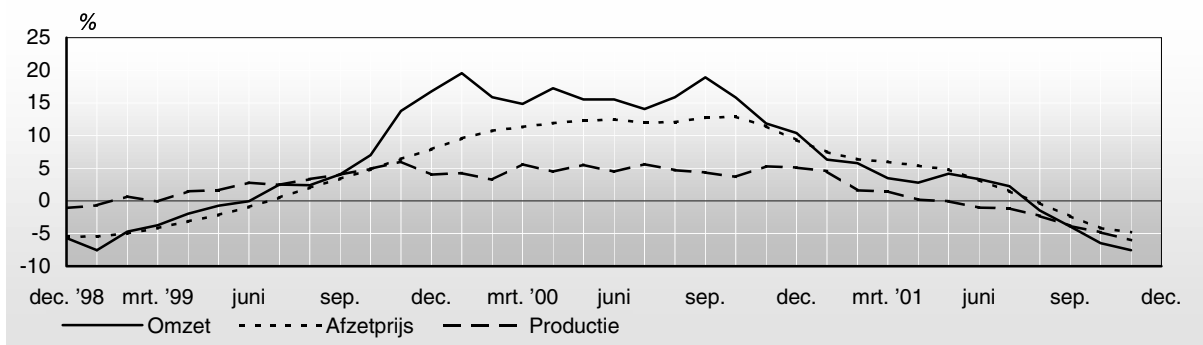
Het producentenvertrouwen, de stemmingsindicator van de ondernemers in de industrie, is in januari 2002 met twee procentpunten gestegen en bereikt nu een waarde van -1,8. In december was het vertrouwen ook al toegenomen. Aan de stijging in januari ligt onder meer ten grondslag dat de ondernemers een toenemende bedrijvigheid verwachten in de komende maanden. Ook het gunstiger oordeel over de orderpositie – die overigens onveranderd is vergeleken met de voorafgaande maand – speelt een rol. De beoordeling van de voorraden gereed product is vrijwel gelijk gebleven.

Verwachtingen

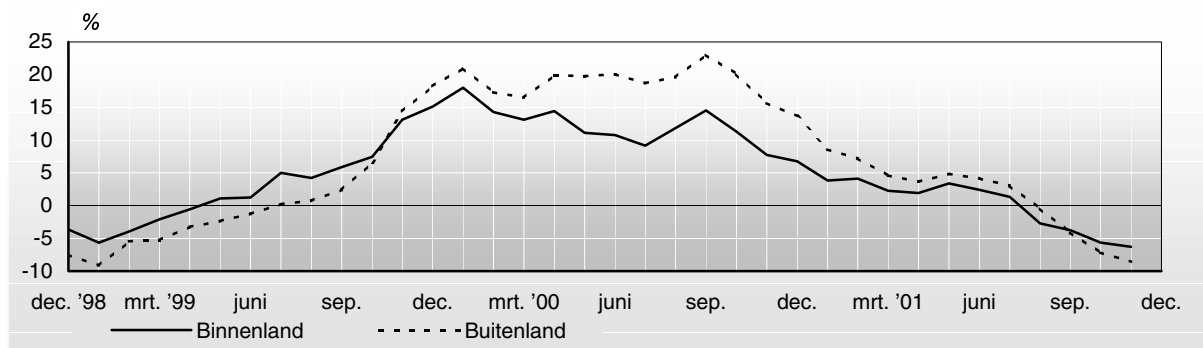
De ondernemers in de industrie geven bij de Conjunctuurtest van januari aan dat zij verwachten dat de bedrijvigheid in de maanden februari tot en met april zal toenemen. Zij verwachten een stabiel prijsniveau voor hun producten.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

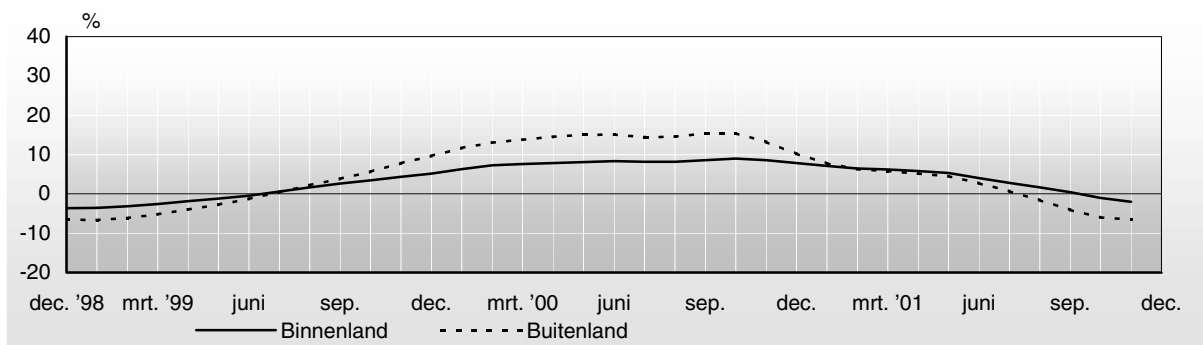
Omzet, afzetprijs en productie

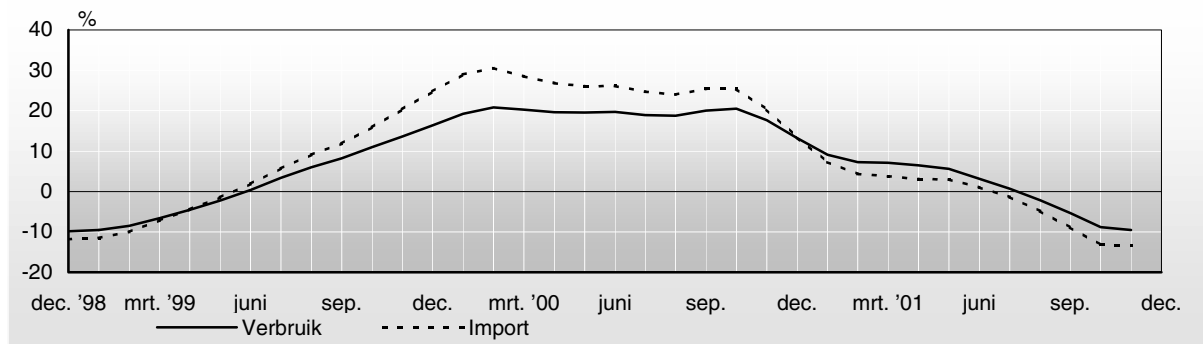
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 1.1

Kerngegevens: Nederland en de industrie

	Eenheid c.q. basis	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2000	2001			2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.	okt.	
1995=100												%	
Industrie													
Omzet (waarde)		136,3	136,0	147,8	134,7	131,5	136,7	153,3	141,4	143,7	139,4	127,1	-10,1
binnenland		131,5	130,6	141,2	129,7	124,7	132,4	145,4	135,9	140,4	134,5	122,3	-10,0
buitenland		140,8	141,1	154,0	139,4	137,9	140,8	160,8	146,6	146,8	144,0	131,6	-10,2
Ontvangen orders (waarde)		141,1	134,6	150,8	142,2	127,9	131,3	152,5	149,6	136,3	132,2	125,3	-16,2
binnenland		137,5	131,6	145,5	141,7	122,9	126,2	144,8	142,8	136,0	127,7	114,7	-19,7
buitenland		143,2	136,4	153,9	142,5	130,8	134,3	157,1	153,6	136,4	134,8	131,5	-14,4
Afzetprijs		114,1	115,7	118,1	116,6	115,5	112,4	118,9	116,4	113,3	112,2	111,8	-4,0
binnenland		110,4	113,5	113,5	114,3	113,4	111,2	113,9	113,1	112,1	111,0	110,6	-2,2
buitenland		116,5	117,1	121,1	118,1	116,8	113,2	122,1	118,6	114,1	113,0	112,6	-5,1
Verbruiksprijs		121,9	121,9	128,8	123,7	121,9	116,4	131,8	124,4	117,8	115,8	115,7	-7,0
import		132,0	127,9	139,5	129,9	128,8	120,7	144,6	131,6	122,9	119,8	119,3	-9,4
Productie (volume gemiddelde dag)		114,3	112,3	119,8	112,1	105,1	112,5	120,9	119,4	111,2	114,4	112,0	-6,2
Productie (seizoengecorrigeerd)		114,3	112,3	116,6	113,6	112,0	109,5	114,7	121,5	106,2	108,5	113,9	-6,3
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		114,4	.	120,2	112,9	109,0	.						-1,9
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	28	.	26	25	20	.						-20,0
ontstaan	1000	114	.	27	27	20	.						-13,0
vervuld	1000	114	.	26	28	25	.						-16,7
Aantal bedrijven ³⁾													
Uitgesproken faillissementen	1	428	503	111	103	149	151						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	1241	.	325	325	.	.						
1995=100													
Nederland													
Bruto binnenlands product (volume, mp)		119,8	121,2	123,7	119,1	117,5	124,2						0,4
Gezinsconsumptie (volume)		121,7	123,2	125,8	119,7	120,6	127,4						1,3
Bedrijfsinvesteringen (volume)		132,7	130,0	139,3	131,5	114,4	136,5						-2,0
Invoer van goederen en diensten (volume)		144,3	145,7	153,3	148,4	141,8	146,1						-4,7
Uitvoer van goederen en diensten (volume)		141,0	142,4	150,5	145,2	138,3	144,3						-4,1
Geregistreerde werkloosheid ⁴⁾	1000	2247	1751	186	176	141	135	186	187	141	135	146	
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	203	.	204	216	171	.						-6,6
ontstaan	1000	1018	.	254	270	209	.						-9,1
vervuld	1000	997	.	233	258	256	.						-3,4
Uitzenduren en uren aan derden ⁵⁾	mln uren	365,3	.	90,1	84,8	96,4	.						
Aantal bedrijven ³⁾													
Uitgesproken faillissementen ⁶⁾	1	3579	4328	1012	998	1126	1152						
Energieverbruik	PJ	3050	.	863	926	.	.						
Consumentenvertrouwen													
economische klimaat	⁷⁾	24	1	21	15	-4	-9	13	19	-10	-11	-7	
koopbereidheid	⁷⁾	24	-25	19	8	-32	-41	14	14	-41	-45	-36	
Consumentenprijsindexcijfers	⁷⁾	24	15	23	20	15	12	19	22	12	11	12	
CBS-koersindex algemeen		111,4	116,4	112,7	114,6	117,0	117,6	112,9	112,4	117,8	117,6	117,4	4,4
Gemiddeld rendement staatsleningen	%	937,9	799,0	934,3	893,8	731,9	677,1	945,6	952,9	648,0	654,4	690,3	
		5,34	4,83	5,22	4,85	4,84	4,50	5,34	5,30	4,72	4,51	4,36	

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Jaarcijfer is gemiddelde.

³⁾ Stand per 1 januari.

⁴⁾ Kwartaalcijfer, betreft middelste maand van het kwartaal.

⁵⁾ Uitzenduren volgens overeenkomst "voor de duur van de opdracht" en uren van arbeidskrachten in dienst van het uitzendbureau "voor bepaalde of onbepaalde tijd".

⁶⁾ Bedrijven en instellingen.

⁷⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-).

Tabel 1.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand			Gemidd. laatste 12 mnd.	
		²⁾ 2000 2001		2000	2001		2000	2001		2002			
		4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.	dec.	jan.			
Producentenvertrouwen		6,7	-1,8	5,8	2,8	-1,2	-2,6	-5,0	4,3	3,5	-4,0	-1,8	-2,2
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		7	-3	2	0	-3	-5	-5	-6	0	-4	1	-3
binnenlandse markt		6	-1	2	0	2	-1	-5	-8	-8	-4	-2	-1
buitenlandse markt		6	-5	2	-1	-7	-8	-4	-4	4	-2	4	-5
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		6	-1	5	2	-1	-3	-2	-1	-5	-4	1	0
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,6	84,1	84,8	84,7	84,8	83,7	83,3					84,1
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	79	79	79	80	78	79	80					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	11	4	8	11	13	13					11
tekort aan arbeid	%	9	5	9	5	6	5	2					5
te geringe productiecapaciteit	%	3	2	3	1	2	1	2					2
overige belemmeringen	%	5	4	5	6	3	2	3					4
Orderpositie	⁴⁾	100,3	96,2	100,7	99,7	97,2	94,5	93,3	100,5	100,8	93,5	93,5	95,6
Beoordelingen:													
orderontvangst		0	-12	-1	-6	-10	-13	-17	-1	-2	-17	-16	-13
orderpositie totaal		4	-10	3	-2	-9	-11	-17	3	2	-18	-12	-11
orderpositie buitenland		8	-9	6	-1	-9	-11	-15	3	4	-17	-11	-10
productiecapaciteit		-2	5	-2	1	3	7	8					5
voorraden gereed product		1	7	2	6	7	7	8	3	6	6	5	7
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		6	0	4	-3	0	-1	4					0
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		6	-2	4	-4	-1	-2	-2					-2
buiten Europese Unie		7	-2	6	-2	-1	-4	-2					-2
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		17	-1	8	2	-4	-5	4					-1
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	3	2	9	3	6	-4	1	10	-1	8	3
verkoop prijs komende 3 mnd		15	2	18	5	-1	0	1	19	9	2	2	1
personeelssterkte komende 6 mnd		3	-8	2	3	-5	-14	-15					-8
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	-0,7	0,1	0,5	-0,5	-1,4	-1,4					-0,7

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

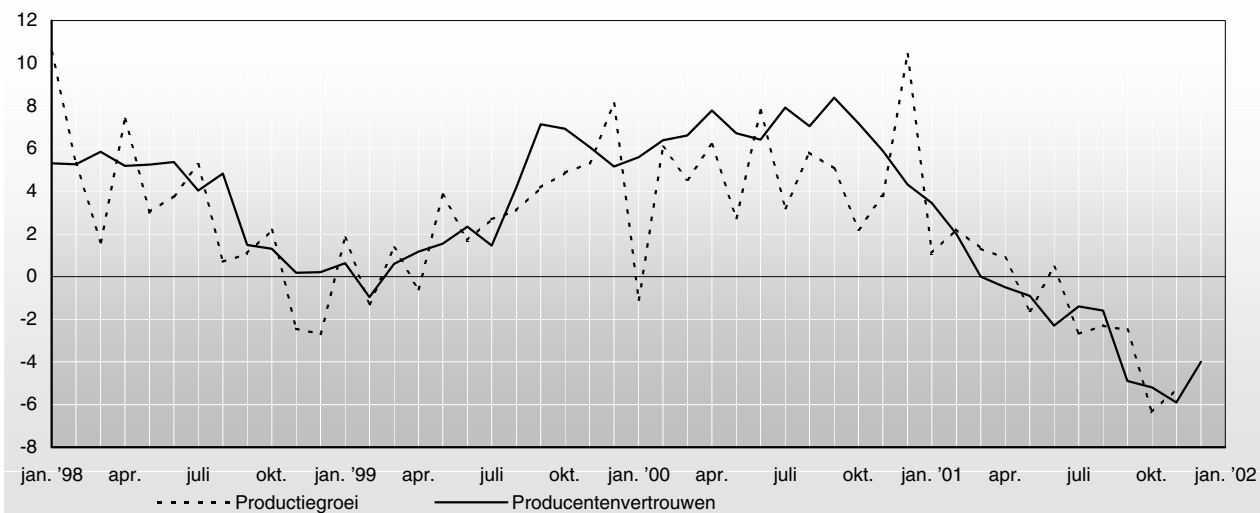
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Productiegroei en producentenvertrouwen

januari 1998 - januari 2002

Voedings- en genotmiddelenindustrie

In december 2001 ligt de omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie bijna 2% hoger dan in december 2000. Voor 2001 wordt een omzet gerealiseerd die bijna 6% hoger is dan in 2000. Het volume van de gemiddelde dagomzet komt echter 0,8% lager uit vanwege een flink prijseffect. Zowel de bedrijvigheid als de verkopen blijven stabiel in januari. De ondernemers zijn beter te spreken over hun verkopen en afzet. Zij verwachten voor februari tot en met april 2002 een gelijkblijvende bedrijvigheid en een stijging van de verkoopprijzen.

Omzet stijgt en productie daalt in 2001

In het laatste kwartaal van 2001 is de omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie ruim 4% hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2000. Vooral dankzij de sterke omzetontwikkeling in de eerste helft van het jaar, komt de omzet voor geheel 2001 bijna 6% hoger uit dan in 2000. De afzetprijs is met 6,2% gestegen ten opzichte van 2000, zodat het volume van de gemiddelde dagomzet voor 2001 nagenoeg gelijk blijft aan dat van 2000.

In het vierde kwartaal van 2001 ligt de gemiddelde dagproductie 2,4% lager dan één jaar eerder. Desondanks komt de productie voor 2001 slechts 0,8% lager uit dan in 2000. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de productie in 2000 het hoogste niveau bereikte sinds 1995.

Omzet blijft toenemen in december

De omzet is in december 2001 bijna 2% hoger dan in december 2000. Op de buitenlandse markt is de omzetstijging bijna 3%, terwijl die op de binnenlandse ruim 1% bedraagt.

De afzetprijzen zijn 3,5% hoger dan in december 2000 en dat betekent dat voor het volume van de gemiddelde dagomzet in december 2001 een daling van ruim 1,5% resteert.

Voor de vierde maand op rij is het volume van de gemiddelde dagproductie afgenomen ten opzichte van de overeenkomstige maand in 2000. In december 2001 ligt dit 3,6% lager dan in december 2000.

Bedrijvigheid blijft stabiel in januari

Uit de Conjunctuurtest van januari blijkt dat de bedrijvigheid stabiel gebleven is ten opzichte van de voorgaande maand. Dit is een meevaller, want een aanzienlijke daling van de bedrijvigheid is gebruikelijk voor deze tijd van het jaar.

In de broodfabrieken en bakkerijen stijgt de bedrijvigheid zeer sterk, terwijl deze in de diervoedersector licht stijgt. Tegenover deze positieve ontwikkelingen in de branche staan echter forse dalingen van de bedrijvigheid in de zuivelindustrie en de slachterijen en vleesverwerking en een licht dalende productie in de dranken- en tabaksverwerkende industrie.

Ook verkopen blijven stabiel

De verkopen van de voedings- en genotmiddelenindustrie blijven in januari gelijk aan die van december 2001. Dit is gunstig, aangezien in januari normaal gesproken een daling optreedt. Op de buitenlandse

markt stijgen de verkopen wel licht ten opzichte van die in december.

De verkopen van de slachterijen en vleesverwerking zijn op beide afzetmarkten afgenomen. In de zuivelsector zijn de verkopen iets lager. Dit heeft te maken met de lagere verkopen op de binnenlandse markt. In de brood- en bakkerijsector zijn de verkopen hoger dan in december als gevolg van meer binnenlandse verkopen. De toegenomen verkopen van de overige voedings- en genotmiddelenindustrie zijn juist vooral het gevolg van een toename op de buitenlandse markt. Tot slot stijgen de totale verkopen van de diervoedersector licht als gevolg van een zeer forse stijging van de verkopen op de buitenlandse markt.

Daling ontevredenheid ondernemers houdt aan

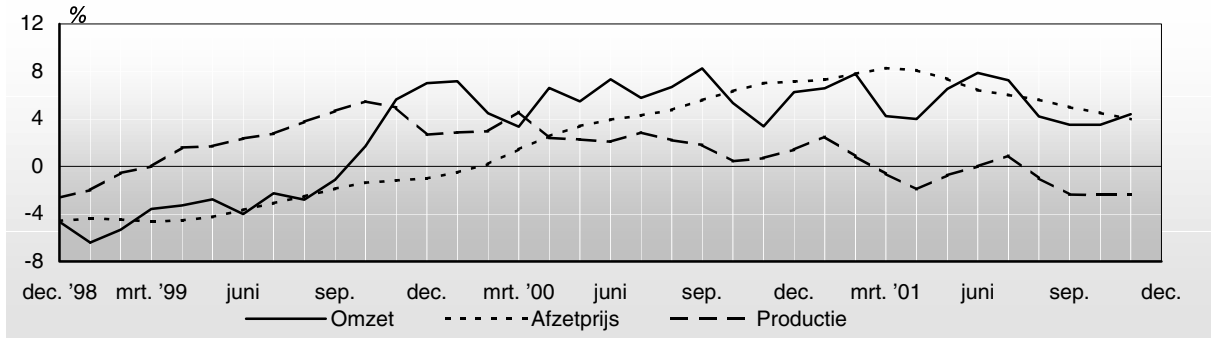
In januari zijn de ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie beter te spreken over hun verkopen dan in december. Hun lichte ontevredenheid is zelfs omgeslagen in een lichte tevredenheid. De stemming is in vrijwel de gehele branche verbeterd. Onder de ondernemers in de slachterijen en vleesverwerking neemt de ontevredenheid over de verkopen echter nog toe, maar zij zagen hun verkopen dan ook dalen in januari. Hoewel de verkopen in de diervoedersector nog licht zijn gestegen, zijn de producenten hier ontevredener dan in december. Over zowel de buitenlandse als de totale afzet zijn de ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie in januari ook beter te spreken dan in december. Toch zijn zij nog steeds niet tevreden. Dat geldt vooral voor de producenten in de slachterijen en vleesverwerking en de zuivelindustrie, maar in mindere mate ook voor de sector overige voedings- en genotmiddelenindustrie. Onder de producenten in de diervoederindustrie neemt de ontevredenheid wel nog toe.

Overigens zijn in de voedings- en genotmiddelenindustrie de voorraden gereed product in januari gelijk gebleven en beoordelen minder ondernemers deze als te groot gelet op de verwachte afzetontwikkeling.

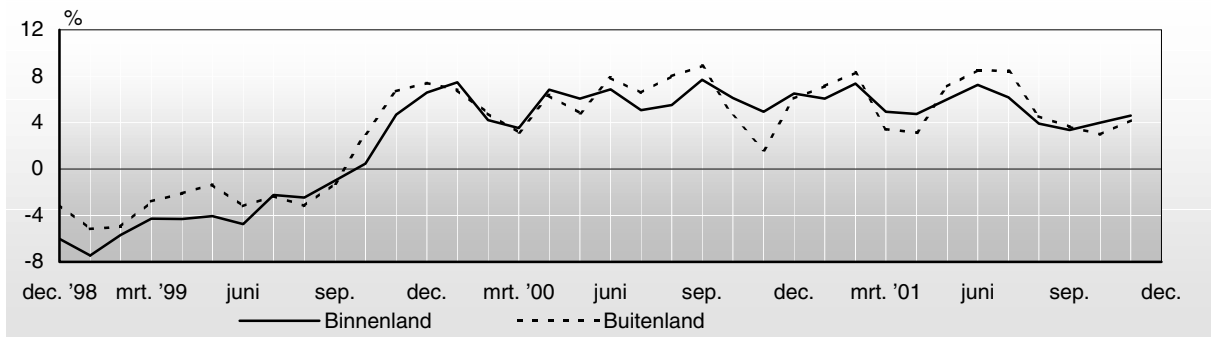
Verwachtingen

Zoals gebruikelijk voor de tijd van het jaar verwachten de producenten in de voedings- en genotmiddelenindustrie voor februari tot en met april 2002 dat de bedrijvigheid stabiel blijft. In de diervoedersector en de broodfabrieken en bakkerijen verwachten men een stijging, terwijl men in de zuivelindustrie en de slachterijen en vleesverwerking een daling voorziet. De ondernemers in alle delen van de voedings- en genotmiddelenindustrie verwachten hogere verkoopprijzen.

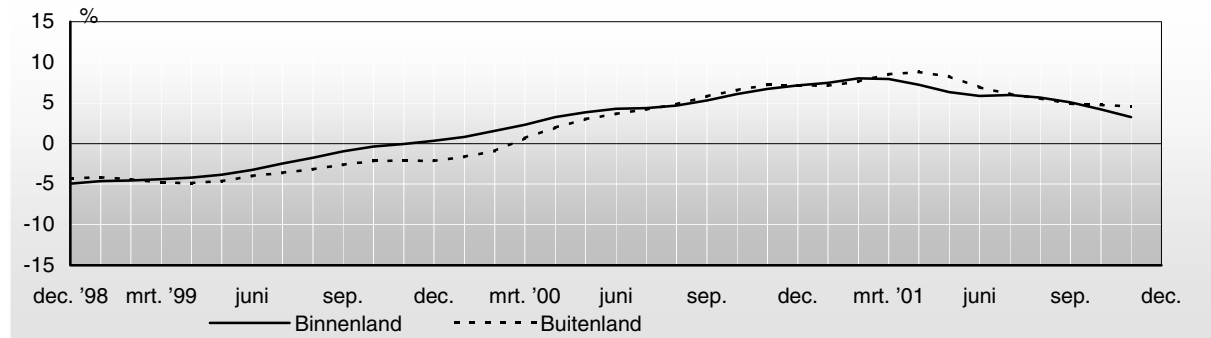
Omzet, afzetprijs en productie

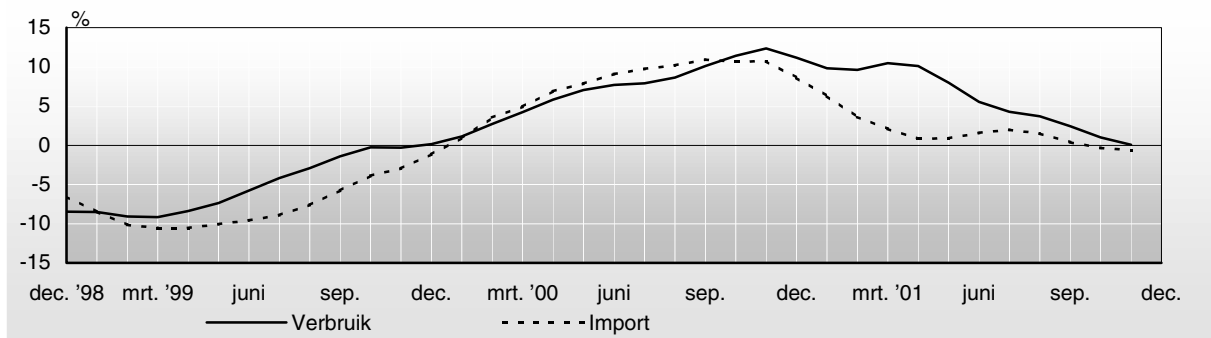
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 2.1

Kerngegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand			Ontwik- keling ¹⁾		
		2000	2001	2000		2001		2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	okt.		nov.	dec.
		1995=100											%
Omzet (waarde)		116,0	122,5	121,2	118,5	121,3	126,6	124,8	117,1	131,2	129,2	119,3	1,9
binnenland		110,4	116,3	117,1	112,8	113,4	122,5	118,7	116,6	125,3	124,4	117,9	1,1
buitenland		122,9	130,0	126,3	125,6	131,1	131,6	132,3	117,7	138,5	135,1	121,1	2,8
Afzetprijs		105,5	112,0	108,7	110,5	112,2	113,0	108,7	109,1	112,7	113,3	112,9	3,5
binnenland		104,4	110,5	107,2	110,1	110,9	110,7	107,3	107,8	111,1	110,8	110,1	2,2
buitenland		106,5	113,3	109,9	110,9	113,3	114,9	109,8	110,3	114,0	115,4	115,3	4,6
Verbruiksprijs		105,8	111,3	111,4	110,5	111,1	111,4	111,8	111,5	110,8	111,4	112,2	0,6
import		112,5	114,0	115,9	112,4	115,2	115,2	116,7	115,6	115,0	115,3	115,3	-0,3
Productie (volume gemiddelde dag)		106,9	106,0	115,8	102,4	101,3	113,0	116,8	113,4	113,1	116,6	109,3	-3,6
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		106,8	.	118,7	101,7	104,9	-1,5
Aantal bedrijven ²⁾	1000	5,1	4,9										
Uitgesproken faillissementen	1	38	34	11	5	15	8						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	101	.	31	24	.	.						

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 2.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand			Gemidd. laatste 12 mnd.	
		2000	2001	2000		2001			2000		2001		
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.	dec.		jan.
Verkoop / orderontvangst t.o.v. vorige maand		11	1	5	2	2	4	-2	3	-5	8	2	2
binnenlandse markt		7	5	8	5	5	8	5	9	-2	7	0	6
buitenlandse markt		11	-3	0	-3	-2	-1	-7	-8	-6	8	4	-2
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		4	0	4	-1	5	-1	-3	3	-2	-7	3	1
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,4	84,8	86,5	83,8	86,1	85,0	84,4					84,8
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	80	79	75	77	83	83					80
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	2	3	3	4	3	3	2					3
tekort aan arbeid	%	6	5	7	3	8	6	2					5
te geringe productiecapaciteit	%	4	4	4	2	4	4	7					4
overige belemmeringen	%	6	9	7	16	8	4	6					9
Beoordelingen:													
verkoop / orderontvangst		2	-2	3	0	-3	-1	-5	2	5	-3	1	-3
afzet / orderpositie totaal		-2	-7	-2	-5	-9	-6	-9	-3	-2	-8	-5	-8
afzet / orderpositie buitenland		2	-5	1	0	-5	-5	-9	1	1	-8	-5	-5
productiecapaciteit		0	-1	2	2	-5	0	1					-1
voorraden gereed product		0	6	2	5	5	4	9	5	7	8	4	6
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		8	3	7	1	3	4	5					3
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		25	-3	4	-8	-2	-2	-1					-3
buiten Europese Unie		18	-5	0	-13	-3	-2	-1					-5
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		26	4	3	1	2	1	11					4
bedrijvigheid komende 3 mnd		11	4	3	8	5	6	-4	5	5	-3	3	4
verkoopsprijs komende 3 mnd		19	9	21	8	9	11	9	28	11	10	16	10
personeelssterkte komende 6 mnd		1	0	-2	6	3	-3	-5					0
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	-0,5	-0,4	-0,5	0,0	-0,5	-0,9					-0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

Textiel-, kleding- en lederindustrie

De textiel-, kleding- en lederindustrie sluit de boeken over het jaar 2001 af met bijna 3% minder omzet, ruim 4% minder orders en een afname van de werkvoorraad met ruim 1%. Het volume van de productie ligt 2% lager dan in het voorafgaande jaar. Voor de periode februari tot en met april verwachten de ondernemers uit de branche een toename van de bedrijvigheid. Alleen in de lederindustrie voorziet men een stijging van de afzetprijzen.

Vierde kwartaal beter dan voorafgaand kwartaal

De resultaten van de branche in december laten nog geen positief beeld zien ten opzichte van december 2000. Het volume van de gemiddelde dagproductie daalt met bijna 5%, terwijl de omzet met bijna 4% terugloopt. Dit laatste vooral door de bijna 7% lagere omzet op de binnenlandse markt. Ook de orderontvangst is met een daling van bijna 11% aanzienlijk lager dan in december 2000. De verkoopprijzen stijgen in het binnenland iets sterker dan in het buitenland. Per saldo liggen de prijzen 2,4% boven het niveau van december 2000. De importprijzen blijven met een stijging van 0,3% nagenoeg stabiel, terwijl de verbruiksprijzen met 0,7% stijgen. Over het hele jaar 2001 daalt het productievolume met 2%. De omzet loopt bijna 3% terug ten opzichte van het jaar 2000. De totale orderontvangst is ruim 4% lager. Gunstig is dat de verbruiksprijzen in 2001 iets sneller stijgen dan de verkoopprijzen.

Ondernemers minder somber

In de Conjunctuurtest van januari 2002 geeft men aan dat de orderontvangst toeneemt ten opzichte van december. De index van de orderpositie stijgt (seizoensgecorrigeerd) met 5,3 punt tot 100,1. Ondernemers zijn hierover nu aanzienlijk beter te spreken, maar nog niet tevreden. De bedrijvigheid neemt in januari iets toe. Naar het oordeel van de ondernemers ligt de voorraad gereed product op een normaal niveau gelet op de verwachte afzet.

1. Textielindustrie

In december stijgt de omzet van de textielindustrie met bijna 4% ten opzichte van december 2000. In het binnenland is de omzet stabiel, in het buitenland bedraagt de toename ruim 6%. De afzetprijzen liggen gemiddeld 2,3% hoger dan in december 2000. De waarde van de orderontvangst daalt met bijna 6%. De binnenlandse orders nemen zelfs met 19% af, terwijl de buitenlandse orders met bijna 4% toenemen. Het resultaat voor het vierde kwartaal laat in vergelijking met het vierde kwartaal van 2000 echter weer een stijging van bijna 1,5% in de omzet zien en ook de orders nemen toe met 4%.

De Conjunctuurtest van januari laat een zeer sterke verbetering zien van de tevredenheid van de ondernemers met zowel de orderontvangst als de orderpositie. In januari nemen de orderontvangsten dan ook fors toe ten opzichte van december. De seizoensgecorrigeerde index van de orderpositie loopt met 6,1 punten op tot 101,9. Ook de bedrijvigheid neemt toe. De voorraad eindproduct is enigszins groter dan in december, maar volgens de ondernemers zijn de voorraden niet te groot gelet op de verwachte afzet.

2. Kledingindustrie

De malaise in de kledingindustrie houdt aan. In december daalt de omzet van de kledingindustrie met ruim 30% opnieuw zeer fors vergeleken met december 2000. De waarde van de orderontvangst daalt met ruim 25% eveneens aanzienlijk. De afname van buitenlandse orders is met bijna 50% zelfs nog groter. De afzetprijzen stijgen per saldo 1,8%. In de kledingindustrie is het vierde kwartaal het slechtste kwartaal van het jaar.

De Conjunctuurtest laat voor januari opnieuw een zeer sterke daling van de bedrijvigheid zien. Ook de orderontvangst neemt in januari opnieuw fors af ten opzichte van de voorafgaande maand. Toch loopt de seizoensgecorrigeerde index voor de orderpositie slechts terug met 0,4 punt tot 85,9. De stemming onder de ondernemers met betrekking tot orderontvangst en orderpositie daalt echter pijlsnel. De voorraad gereed product slinkt, maar wordt toch door meer ondernemers als te groot ervaren, gelet op de verwachte afzet.

3. Lederindustrie

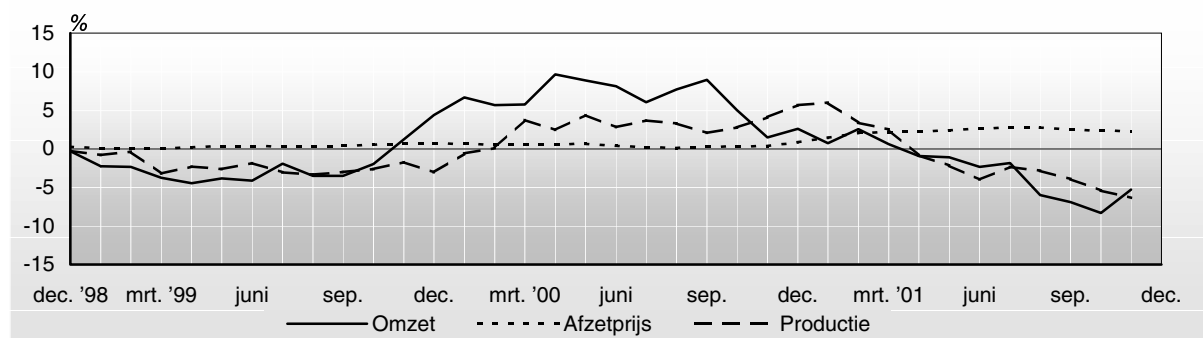
De omzet in de lederindustrie daalt met bijna 27% zeer fors ten opzichte van december 2000. In het binnenland daalt de omzet met ruim 20%, in het buitenland met bijna 35%. Ook de orderontvangst liep over de hele linie met meer dan 30% terug. Per saldo stijgen de verkoopprijzen met 4,1%. De importprijzen nemen met 1,1% toe, de verbruiksprijs daalt met een zelfde percentage. Ook voor de lederindustrie was het vierde kwartaal van 2001 het slechtste kwartaal van het jaar.

De Conjunctuurtest geeft aan dat de bedrijvigheid in de lederindustrie in januari zeer fors is toegenomen. Ook de orderontvangst stijgt. De stijging is groter dan gebruikelijk in deze tijd van het jaar. De index van de werkvoorraad neemt, gecorrigeerd voor het seizoen, toe met 5,5 punt tot 110,9. De ondernemers zijn niet ontevreden over de orderontvangst. Het oordeel over de totale orderpositie is minder positief, hoewel zij over de buitenlandse orderpositie juist beter te spreken zijn. De voorraad product neemt flink toe. Slechts weinig ondernemers vinden de voorraad te groot, gelet op de verwachte afzet.

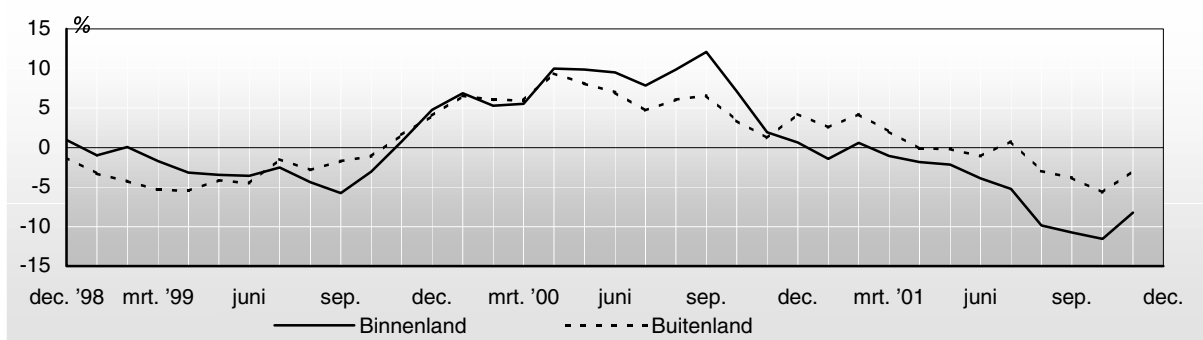
Verwachtingen

Voor de periode februari tot en met mei verwachten de ondernemers in de gehele branche een toename van de bedrijvigheid, variërend van licht in de textielindustrie tot fors in de kledingindustrie. Ondernemers in de textiel- en de kledingindustrie voorzien geen prijsverandering in deze periode. In de lederindustrie daarentegen verwachten 4 van de 10 ondernemers prijsstijgingen.

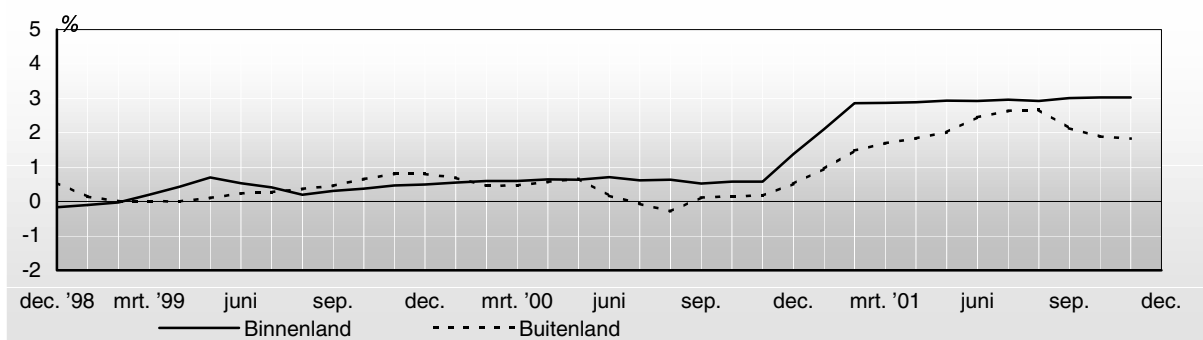
Omzet, afzetprijs en productie

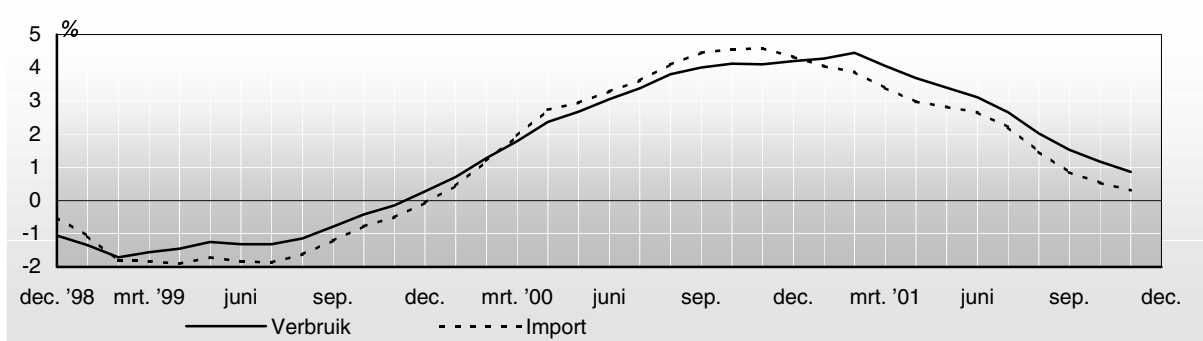
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 3.1

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2000	2001			2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.	okt.	
		1995=100											%
Omzet (waarde)		111,8	108,9	110,0	119,4	100,8	104,0	121,6	93,0	110,2	112,1	89,7	-3,6
binnenland		112,3	106,7	109,3	119,2	95,6	100,2	118,4	91,8	109,2	105,9	85,4	-6,9
buitenland		111,5	110,7	110,6	119,6	105,0	107,1	124,1	94,1	111,0	117,1	93,2	-0,9
Ontvangen orders (waarde)		113,5	108,8	107,4	116,2	101,4	103,1	114,6	90,3	111,2	117,4	80,7	-10,6
binnenland		115,5	107,7	112,5	118,8	96,8	101,5	122,7	92,2	116,8	112,7	74,8	-18,8
buitenland		111,9	109,6	103,3	114,1	105,0	104,4	108,1	88,7	106,7	121,1	85,5	-3,7
Afzetprijs		101,4	103,8	101,6	103,3	104,0	103,9	101,6	101,6	103,8	104,0	104,0	2,4
binnenland		99,7	102,6	99,8	102,3	102,6	102,8	99,8	99,8	102,8	102,9	102,8	2,9
buitenland		102,6	104,6	102,8	103,9	105,0	104,7	102,8	102,8	104,5	104,7	104,8	2,0
Verbruiksprijs		104,7	107,5	106,1	107,6	107,5	107,0	106,2	106,0	107,1	107,2	106,7	0,7
import		107,8	110,0	109,4	109,9	110,2	109,7	109,5	109,2	109,8	109,8	109,5	0,3
Productie (volume gemiddelde dag)		104,2	102,1	105,9	109,3	91,8	99,1	107,2	100,9	99,7	101,8	96,0	-4,9
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		104,2	.	104,3	103,9	101,7	.						-2,7
Aantal bedrijven ²⁾	1000	3,4	3,3										
Uitgesproken faillissementen	1	40	25	8	5	10	6						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	9	.	2	2	.	.						

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 3.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Gemidd. laatste 12 mnd.	
		2000	2001	2000	2001			2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.	dec.		jan.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		4	-2	3	0	0	-5	-5	0	-2	-13	11	-1
binnenlandse markt		3	-3	3	-6	0	-1	-5	-3	-6	-16	4	-3
buitenlandse markt		3	-4	-1	3	-1	-11	-9	0	-6	-15	16	-3
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-2	2	2	1	-4	-6	-8	-1	-10	5	-1
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,6	83,3	83,8	83,6	83,9	82,9	82,7					83,3
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	82	83	80	83	86	83	81					83
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	6	7	8	7	5	7	10					7
tekort aan arbeid	%	6	5	5	5	6	5	2					5
te geringe productiecapaciteit	%	4	2	3	2	1	2	2					2
overige belemmeringen	%	3	3	4	3	2	3	5					3
Orderpositie	⁴⁾	98,8	97,6	97,8	97,7	100,3	97,5	95,1	98,3	97,0	94,2	99,9	97,9
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-8	2	-3	-6	-14	-11	1	-5	-10	-7	-8
orderpositie totaal		2	-4	4	3	-1	-8	-12	7	5	-12	-3	-5
orderpositie buitenland		0	-3	4	5	1	-2	-16	6	5	-17	-4	-4
productiecapaciteit		-3	7	4	8	8	9	1					7
voorraden gereed product		16	15	16	12	17	15	14	21	17	14	14	14
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-2	-4	-6	-1	-7	-5	-1					-4
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		0	-5	5	0	-7	-9	-4					-5
buiten Europese Unie		1	-4	6	-3	-1	-6	-4					-4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		12	3	11	13	1	-2	-2					3
bedrijvigheid komende 3 mnd		8	3	6	6	0	10	-3	10	13	2	10	3
verkoopprijs komende 3 mnd		18	8	26	11	6	8	8	29	14	9	1	7
personeelssterkte komende 6 mnd		-2	-9	-3	10	-9	-18	-18					-9
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-0,7	-0,9	1,9	-1,2	-1,3	-2,1					-0,7

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Papier- en grafische industrie

Het volume van de gemiddelde dagproductie is in december 2001 afgenomen ten opzichte van december 2000. Dit geldt ook voor de productie in geheel 2001 ten opzichte van een jaar eerder. In 2001 neemt de omzet wel toe, maar stijgt de afzetprijs harder. Van december 2001 op januari 2002 neemt de bedrijvigheid af. Zowel de orderontvangsten als de orderpositie dalen. Vooral de dalende orderontvangsten stemmen de ondernemers niet gunstig. Toch verwachten ze voor februari tot en met april 2002 een toename van de bedrijvigheid.

Productie daalt in december

Het volume van de gemiddelde dagproductie neemt in december 2001 af met 3,6% ten opzichte van december 2000. In het vierde kwartaal is er 4,2% minder geproduceerd dan het jaar ervoor en het jaartotaal van 2001 komt 3,4% lager uit dan in 2000. De totale omzet komt in december 2001 ruim 1% lager uit dan in december 2000. Op de binnenlandse markt ligt de omzet ruim 2% lager. De omzet op de buitenlandse markt stijgt met bijna 2%.

De afzetprijzen nemen met 0,9% toe. De prijzen op de binnenlandse en de buitenlandse markt ontwikkelen zich tegengesteld. Op de binnenlandse markt stijgen de prijzen met 3,2%, op de buitenlandse dalen deze met 2,6%. Het volume van de gemiddelde dagomzet komt na prijscorrectie bijna 2% lager uit.

Net als vorige maand dalen de verbruiksprijzen. Zij zijn nu 3,5% lager dan in december 2000. Deze daling is mede het gevolg van de 6% lagere importprijzen. Hoewel de stijging van de afzetprijzen afneemt, zijn de hogere verkoopprijzen bij de dalende verbruiksprijzen gunstig voor de marges.

Bedrijvigheid omlaag

De bedrijvigheid in de papier- en grafische industrie is in januari 2001 gedaald ten opzichte van die in december, zo blijkt uit de Conjunctuurttest. Gelet op de tijd van het jaar had een nog forsere daling verwacht mogen worden. Seizoensgecorrigeerd is er dan ook sprake van een stijging van de bedrijvigheid.

De binnenlandse orderontvangsten zijn stabiel gebleven en de buitenlandse afgenomen. Per saldo zijn de orderontvangsten licht afgenomen en de voorraden gereed product fors gedaald. De hoeveelheid werk in voorraad neemt mede af dankzij de leveringen uit voorraad. Dit komt tot uiting in een daling van de index van de orderpositie met bijna 2%. Over de orderontvangsten waren de ondernemers in december al niet zo te spreken. In januari is deze ontevredenheid nog veel groter. Over de orderpositie zijn ze iets minder ontevreden.

1. Papierindustrie

In december 2001 is de omzet met ruim 7% afgenomen ten opzichte van die in december 2000. Correctie voor de lichte afname van de afzetprijzen met

2,6% resulteert in een afname met 5% van het volume van de gemiddelde dagomzet.

De importprijzen dalen verder en zijn al bijna 14% lager dan in december 2000. De totale verbruiksprijs komt mede hierdoor ruim 11% lager uit.

Uit de Conjunctuurttest van januari 2001 blijkt dat de ondernemers de bedrijvigheid hebben verhoogd ten opzichte van de maand ervoor. Gelet op het seizoen had echter verwacht mogen worden dat de bedrijvigheid minder sterk zou toenemen. Gunstig is dat de voorraden gereed product licht zijn gedaald. Wel zijn de orderontvangsten stabiel gebleven waar een stijging volgens het seizoenspatroon verwacht had mogen worden. Toch zijn de ondernemers hierover flink minder negatief dan in december.

Na een aantal maanden waarin de hoeveelheid werk in voorraad is gestegen, verbetert de stemming van de ondernemers hierover.

2. Grafische industrie

In december 2001 is de omzet bijna 2% hoger dan een jaar eerder. Ook de afzetprijzen zijn gestegen en wel met ruim 3%. Na prijscorrectie neemt het volume van de gemiddelde dagomzet met ruim 1% af. Uit de Conjunctuurttest van januari 2001 blijkt dat de ondernemers in de grafische industrie de bedrijvigheid zeer fors hebben verlaagd ten opzichte van december. Een nog grotere daling lag meer in de lijn der verwachting. Seizoensgecorrigeerd neemt de bedrijvigheid dan ook fors toe.

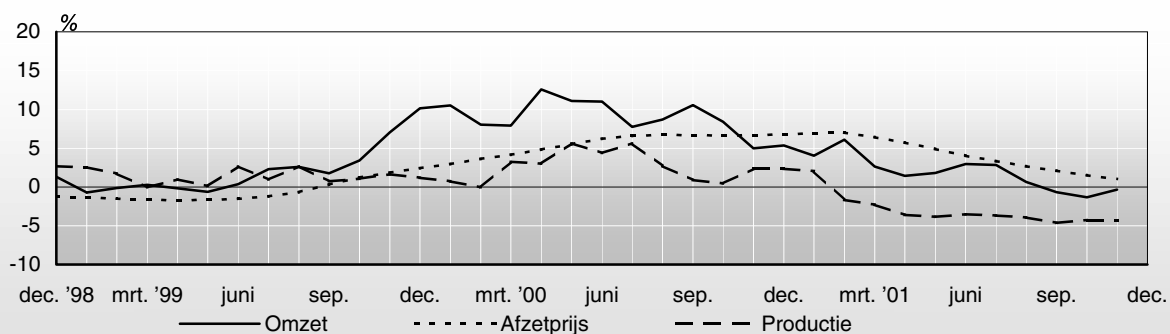
De orderontvangsten nemen licht af, terwijl een forsere afname normaal is, gelet op de tijd van het jaar. Positief is dat de voorraden gereed product flink dalen. Echter ook de hoeveelheid werk in voorraad daalt. Dit zien we terug in een afname van de index voor de orderpositie met 2,4 indexpunten tot 95,5. Hierover is men in januari toch minder negatief dan in december.

Verwachtingen

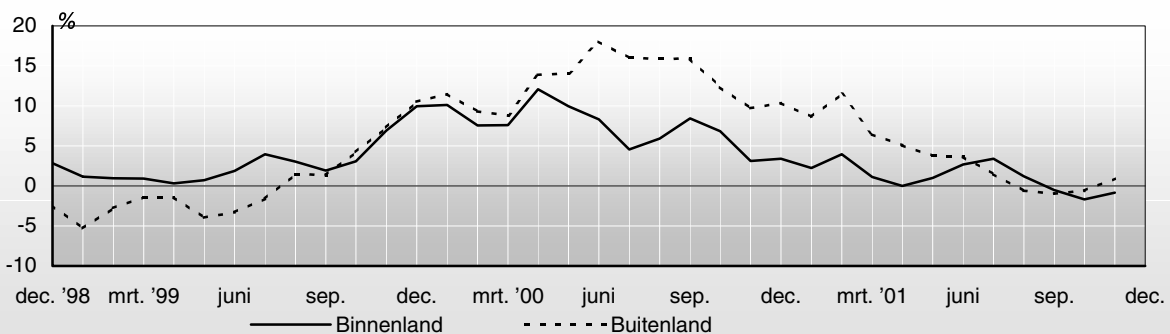
Ondernemers in de papier- en grafische industrie verwachten voor februari tot en met april 2002 een toename van de bedrijvigheid, die normaal is voor de tijd van het jaar. Daarnaast verwacht men dat de verkoopprijzen gaan dalen.

Binnen de branche verwachten de ondernemers in de grafische sector een beperkte toename van de bedrijvigheid. De ondernemers in de papierindustrie zijn optimistischer. Zij verwachten een forse toename van de productie.

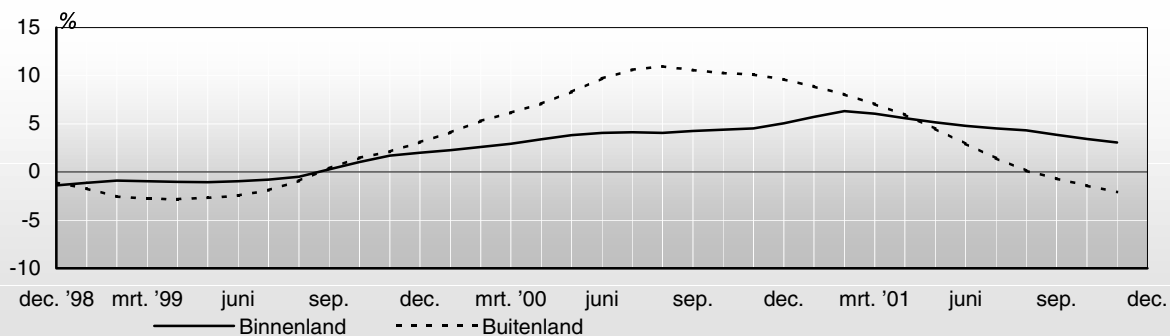
Omzet, afzetprijs en productie

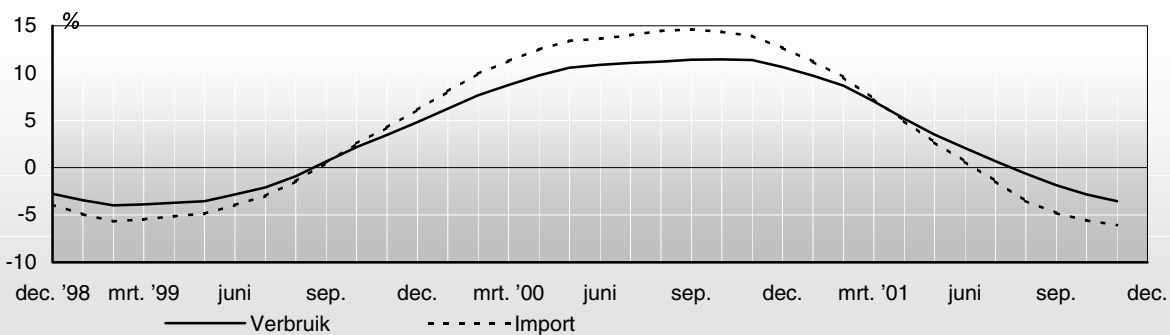
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 4.1

Kerngegevens: Papier- en grafische industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2000		2001		2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	okt.	nov.	dec.	
1995=100												%	
Omzet (waarde)		122,3	124,5	131,9	121,3	120,3	131,4	136,7	125,7	136,5	133,5	124,4	-1,1
binnenland		119,7	121,0	129,0	116,6	116,8	127,9	132,6	125,7	130,8	129,9	122,9	-2,2
buitenland		129,4	134,0	139,7	133,7	129,6	140,9	147,4	125,7	151,5	143,0	128,1	1,9
Ontvangen orders (waarde)		123,8	126,8	125,6	133,0	121,3	122,5	132,8	106,8	135,8	127,4	104,2	-2,4
binnenland		110,3	112,5	112,6	118,3	106,0	107,2	120,2	93,7	122,6	111,3	87,8	-6,3
buitenland		137,1	140,8	138,5	147,5	136,3	137,4	145,3	119,6	148,9	143,2	120,3	0,5
Afzetprijs		101,2	105,1	103,4	105,6	104,9	104,5	103,4	103,4	104,6	104,5	104,3	0,9
binnenland		99,8	104,5	101,3	104,6	104,5	104,4	101,3	101,1	104,4	104,4	104,3	3,2
buitenland		103,4	106,0	106,9	107,3	105,6	104,6	106,9	107,1	105,0	104,7	104,3	-2,6
Verbruiksprijs		100,7	102,6	104,5	105,0	101,3	100,8	104,7	104,4	100,8	100,9	100,7	-3,5
import		102,7	103,1	107,3	106,7	101,1	100,8	107,5	107,2	100,5	101,0	100,8	-6,0
Productie (volume gemiddelde dag)		117,2	113,2	125,1	107,0	106,0	119,8	122,0	135,4	112,0	116,7	130,6	-3,6
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		117,3	.	124,2	113,6	109,7	-2,6
Aantal bedrijven ²⁾	1000	7,4	7,5										
Uitgesproken faillissementen	1	62	109	19	25	27	34						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	44	.	11	11	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 4.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Papier- en grafische industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Gemidd. laatste 12 mnd.	
		2000	2001	2000		2001		2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.	dec.		jan.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	3	-3	-1	1	8	2	-24	-19	2	-4	4
binnenlandse markt		7	5	5	2	3	12	5	-17	-19	8	-2	7
buitenlandse markt		3	-6	-18	-9	-9	-2	-5	-34	-17	-7	-12	-6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		8	9	14	-1	6	8	24	7	-35	13	-10	11
Bezettingsgraad ³⁾	%	85,3	87,3	86,0	86,5	86,9	87,0	88,6					87,3
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	76	76	76	81	72	67	85					76
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	7	14	4	12	16	19	10					14
tekort aan arbeid	%	10	7	12	3	9	12	2					7
te geringe productiecapaciteit	%	2	1	0	0	2	0	2					1
overige belemmeringen	%	5	2	8	4	1	2	1					2
Orderpositie	⁴⁾	100,8	97,3	99,9	97,1	97,1	98,1	97,1	97,6	97,8	96,2	94,4	97,1
Beoordelingen:													
orderontvangst		-3	-17	-9	-13	-15	-15	-26	-10	-13	-15	-27	-18
orderpositie totaal		-1	-21	-4	-13	-19	-23	-27	-8	-8	-20	-16	-21
orderpositie buitenland		5	-22	-10	-17	-22	-24	-26	-14	-20	-16	-13	-22
productiecapaciteit		2	3	5	-1	5	8	0					3
voorraden gereed product		1	3	2	3	2	3	4	3	2	2	1	3
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		5	2	1	-12	-6	1	23					2
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		5	-14	-2	-23	-27	-19	12					-14
buiten Europese Unie		4	1	6	2	-6	0	7					1
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		11	-11	5	-13	-16	-23	9					-11
bedrijvigheid komende 3 mnd		5	11	-15	14	10	30	-9	-40	4	-26	14	12
verkoopprijs komende 3 mnd		20	-9	9	-12	-10	0	-14	0	0	-21	-18	-11
personeelssterkte komende 6 mnd		-1	-4	1	12	-1	-10	-15					-4
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,1	-0,2	0,1	0,8	0,0	-0,8	-0,7					-0,2

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Het volume van de gemiddelde dagomzet in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie ligt in december 2001 bijna 6% hoger dan in december 2000. Zowel de omzet als de afzetprijzen liggen opnieuw lager. De bedrijvigheid is van december 2001 op januari 2002 echter fors toegenomen. Toch gaat het jaar 2001 in de boeken als een jaar met lagere omzetten. Dit is vooral het gevolg van lagere afzetprijzen.

Lagere omzet door lagere prijzen

In december 2001 ligt de omzet van de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie ruim 11% lager dan in december van 2000. Op de binnenlandse markt is de omzet zelfs met bijna 15% gedaald. Op de buitenlandse markt is de omzetsdaling minder groot en bedraagt 9%. Deze omzetsdalingen worden veroorzaakt door de lagere afzetprijzen in de branche. De afzetprijs komt over dezelfde periode bijna 16% lager uit, terwijl de verbruiksprijs bijna 19% lager ligt. Doordat de verbruiksprijzen sterker dalen dan de afzetprijzen ligt de marge iets gunstiger.

Gecorrigeerd voor het prijseffect ligt in december 2001 het volume van de gemiddelde dagomzet bijna 6% hoger dan in december 2000. Opvallend is de geringe volumegroei van bijna 2% op de binnenlandse markt tegenover de stijging van bijna 8% op de buitenlandse markt.

Het jaar 2001 kenmerkt zich vooral door lagere afzetprijzen en nog sterker gedaalde verbruiksprijzen. De verbruiksprijs is met name gedaald door de veel lagere importprijzen. Door deze prijsontwikkelingen heeft de marge zich gunstig kunnen ontwikkelen.

Bedrijvigheid neemt toe

Uit de Conjunctuurtest van januari 2002 blijkt dat de bedrijvigheid in de branche fors is toegenomen ten opzichte van die in december 2001. Ook volgens het seizoensgecorrigeerde cijfer is de bedrijvigheid toegenomen, maar minder uitbundig.

Zowel in de kunststofverwerkende industrie als in de chemische industrie is de bedrijvigheid fors hoger. In de kunststofverwerkende industrie is deze forse toename bijna conform het gangbare seizoenspatroon. In de chemische industrie ligt de bedrijvigheid voor de tijd van het jaar op een relatief hoog niveau.

Orderontvangst toegenomen

De orderontvangsten van de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie zijn in januari 2002 toegenomen ten opzichte van de maand daarvoor. Dit komt voornamelijk doordat er veel meer orders zijn binnengekomen uit het buitenland. Overigens is deze toename normaal voor

januari. Op de binnenlandse markt zijn de orderontvangsten stabiel gebleven.

In de kunststofverwerkende industrie zijn de orderontvangsten iets sterker toegenomen dan in de chemische industrie. Opvallend is dat in beide sectoren de orderontvangsten uit het buitenland veel sterker toenemen dan die vanuit de binnenlandse markt. De orderontvangsten op de binnenlandse markt zijn in beide sectoren licht toegenomen. Voor de chemische industrie is deze lichte toename een tegenvaller, want op grond van het seizoenspatroon mocht een sterkere toename worden verwacht.

Iets minder sombere ondernemers

In de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie zijn de ondernemers iets minder somber over de orderontvangsten en de orderpositie.

In de kunststofverwerkende industrie is de stemming het sterkst verbeterd, maar de ondernemers zijn nog steeds niet blij. De ondernemers in de sector zijn van december 2001 op januari 2002 minder ontevreden over de orderontvangsten. Daarnaast is de ontevredenheid over de buitenlandse orderpositie behoorlijk verminderd. Ook is men minder te spreken over de totale orderpositie.

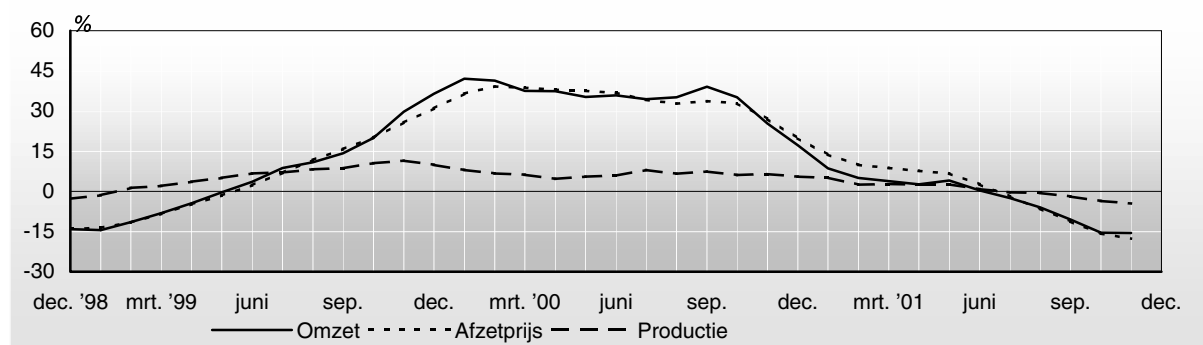
In de chemische industrie is de stemming maar licht verbeterd. De ondernemers in deze sector waren in januari 2002 iets minder pessimistisch over de orderontvangsten en de buitenlandse orderpositie in vergelijking met de maand daarvoor.

Voor de branche in zijn geheel geldt dat de voorraden gereed product van december 2001 op januari 2002 zijn toegenomen. Dit heeft te maken met de toegenomen voorraden in de chemische industrie. In de kunststofverwerkende industrie zijn de voorraden namelijk afgenomen. De ondernemers in deze sector beoordelen de voorraden als 'goed'.

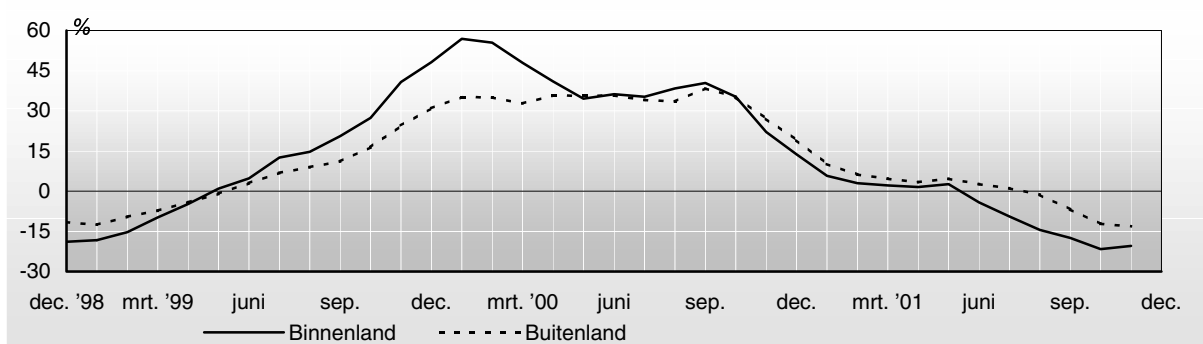
Verwachtingen

Voor de periode van februari tot en met april 2002 verwachten de producenten in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie een toename in de bedrijvigheid en iets lagere verkoopprijzen.

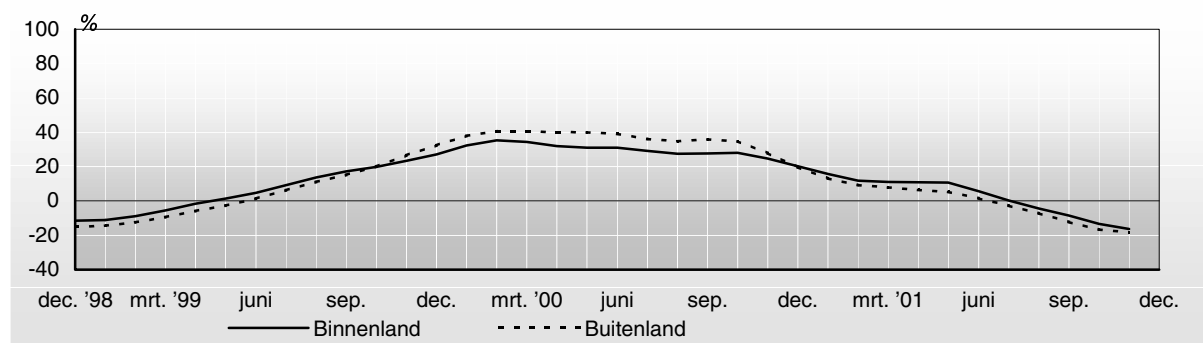
Omzet, afzetprijs en productie

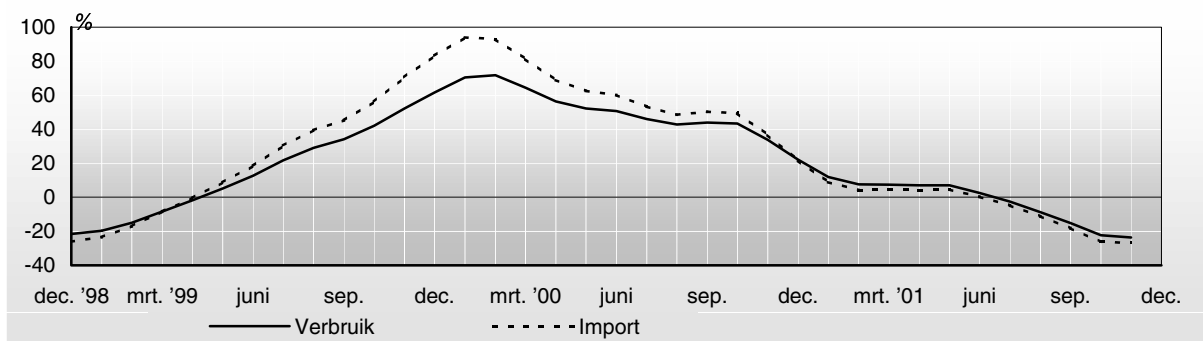
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 5.1

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand			Ontwik- keling ¹⁾		
		2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001				
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	okt.		nov.	dec.
		1995=100											%
Omzet (waarde)		161,2	155,0	171,2	157,2	156,1	144,1	180,5	148,6	158,2	141,9	132,2	-11,1
binnenland		164,6	151,0	173,6	157,7	148,1	137,7	179,7	152,9	152,4	130,8	130,1	-14,9
buitenland		159,6	157,1	170,0	156,9	160,1	147,3	181,0	146,4	161,2	147,6	133,2	-9,0
Afzetprijs		140,3	136,7	150,3	141,6	135,6	123,7	153,0	144,0	127,4	122,4	121,2	-15,8
binnenland		139,7	139,4	150,0	145,0	137,7	125,5	151,9	146,6	129,5	124,3	122,6	-16,4
buitenland		140,5	135,7	150,4	140,4	134,9	123,0	153,4	143,1	126,6	121,7	120,7	-15,6
Verbruiksprijs		166,1	156,9	181,1	163,5	157,4	137,9	191,4	165,2	143,7	135,7	134,2	-18,7
import		180,9	165,6	197,6	171,7	167,5	143,7	212,5	174,2	150,9	140,8	139,4	-20,0
Productie (volume gemiddelde dag)		113,1	113,1	112,8	115,0	110,7	107,6	116,9	104,0	111,9	110,4	100,6	-3,3
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		113,0	.	114,3	110,7	113,7	.						0,4
Aantal bedrijven ²⁾	1000	2,0	2,0										
Uitgesproken faillissementen	1	28	30	6	11	8	3						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	847	.	218	222	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 5.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand			Gemidd. laatste 12 mnd.		
		2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001				
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.		dec.	jan.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	-7	1	5	-8	-9	-16	-14	8	-19	11	-7
binnenlandse markt		5	-9	-8	5	4	-18	-26	-39	-5	-18	1	-8
buitenlandse markt		6	-6	4	3	-13	-5	-9	-3	11	-19	15	-6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-4	1	7	-13	0	-10	-10	1	-8	17	-3
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,9	84,7	85,0	85,6	85,1	84,8	83,5					84,7
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	79	81	83	85	82	76	80					81
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	14	4	8	13	19	16					14
tekort aan arbeid	%	6	3	4	3	3	3	1					3
te geringe productiecapaciteit	%	4	0	4	0	0	0	0					0
overige belemmeringen	%	7	3	5	4	2	2	3					3
Orderpositie	⁴⁾	100,0	97,5	100,5	100,1	98,2	96,5	95,1	100,5	100,7	94,4	95,1	97,0
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-11	-1	-5	-12	-15	-14	-2	0	-14	-11	-12
orderpositie totaal		5	-9	7	-1	-11	-12	-12	7	4	-12	-10	-10
orderpositie buitenland		8	-9	7	-1	-10	-12	-11	3	6	-13	-9	-10
productiecapaciteit		-6	7	-5	2	5	8	14					7
voorraden gereed product		-3	6	-3	5	6	7	6	-2	3	4	7	7
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-5	-5	1	-7	-4	-6	-4					-5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		3	-4	9	0	-9	-5	-1					-4
buiten Europese Unie		5	-4	7	2	-6	-11	-2					-4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		13	2	13	2	-5	-1	12					2
bedrijvigheid komende 3 mnd		8	5	5	6	1	6	7	10	6	20	10	5
verkoopprijs komende 3 mnd		19	-7	19	8	-12	-11	-11	18	10	-17	-4	-8
personeelssterkte komende 6 mnd		0	-4	1	1	-1	-9	-8					-4
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,3	-0,5	-0,8					-0,3

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

In december daalt het volume van de gemiddelde dagproductie en dat van de gemiddelde dagomzet flink. Voor heel 2001 geldt dat beide volumes een lichte afname vertonen. Ook de waarde van de orderontvangst is lager dan een jaar eerder. De Conjunctuurtest van januari 2002 laat over het algemeen een stabilisatie zien ten opzichte van december 2001, wat de ondernemers iets minder negatief stemt. Maar tevreden zijn ze nog lang niet. Voor februari tot en met april verwachten ze een gebruikelijke, lichte toename van de bedrijvigheid.

Productie neemt af

Net als in oktober en november is ook in december 2001 het volume van de gemiddelde dagproductie flink kleiner in vergelijking met de overeenkomstige maand een jaar eerder. In december bedraagt de daling bijna 9%. Hiermee komt de volumedaling van de gemiddelde dagproductie voor het vierde kwartaal uit op bijna 10% ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2000.

In het eerste kwartaal van 2001 was het productievolume nog bijna 4% groter dan een jaar eerder. Het tweede kwartaal laat al een lagere groei zien van nog maar 0,8%. In het derde kwartaal slaat de groei echter om in een afname van ruim 3,5%.

Door de afnemende groei in de eerste helft van 2001 en de daling in de tweede helft komt het volume van de gemiddelde dagproductie over 2001 in zijn geheel 2,4% lager uit dan in 2000.

Bij nagenoeg alle andere branches binnen de industrie is het volume van de gemiddelde dagproductie in 2001 lager dan in 2000. Alleen de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie weet nog net het volume van 2000 te evenaren. Voor de totale industrie geldt een afname van 1,7%.

Omzet daalt

Ook de omzet van deze branche is afgenomen. In december 2001 is de omzet bijna 19% lager dan in december 2000. Wel moet opgemerkt worden dat december toen qua omzet een topmaand was. De omzetzijde daling is in december 2001 ongeveer gelijk verdeeld tussen de binnenlandse en de buitenlandse markt. Gezien de relatief geringe prijsmutaties komt de afname van het volume van de gemiddelde dagomzet in dezelfde orde van grootte uit.

Bij de omzet en het volume van de gemiddelde dagomzet zien we een zelfde beeld als bij de productie: afnemende groei in de eerste helft, die omslaat in een daling in de tweede helft van 2001. Zo is het volume van de gemiddelde dagomzet in het eerste kwartaal nog ruim 5% groter dan een jaar eerder. In het tweede kwartaal loopt de groei echter terug tot bijna 4%. Dan komt de omslag, want in het derde kwartaal is het omzetvolume ruim 2% kleiner dan in het derde kwartaal van 2000. Nog erger wordt het in het vierde kwartaal van 2001 als het omzetvolume met zelfs ruim 14% terugloopt.

Door de groei in de eerste helft van vorig jaar blijft de afname van het volume van de gemiddelde dagomzet voor geheel 2001 beperkt tot ruim 1%. Ook alle andere branches binnen de industrie zien het omzetvolume dalen. Voor de totale industrie bedraagt de daling, net als in deze branche, ruim 1%.

Orders ook lager

In december 2001 neemt de waarde van de binnenlandse en de buitenlandse orderontvangst met zo'n 18% af ten opzichte van december 2000. Voor geheel 2001 geldt dat de totale orderontvangst ruim 6% lager is dan in 2000. De binnenlandse orderontvangst is 2,5% lager, de buitenlandse ruim 9%. Op kwartaalbasis zien we het volgende beeld. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2000 stijgt de waarde van de binnenlandse en de buitenlandse orderontvangst met ruim 3%. In het tweede kwartaal noteren we een daling van de totale orderontvangst van ruim 5%. De binnenlandse orders stijgen dan nog gering met bijna 1%, maar die uit het buitenland dalen met ruim 9%. In het derde kwartaal daalt echter ook de binnenlandse orderontvangst en wel met ruim 4%. De buitenlandse orders zijn dan ruim 11% lager en voor de totale orderontvangst betekent dit een afname van ruim 8%. En in het vierde kwartaal dalen de binnenlandse orders met ruim 9% en die uit het buitenland met bijna 18%. De waarde van de totale orderontvangst is dan ruim 14% lager.

Bedrijvigheid en orders blijven gelijk

In januari 2002 is de bedrijvigheid nauwelijks lager dan in december 2001. Voor de waarde van de totale orderontvangst geldt een overeenkomstig beeld. Wel is er verschil in de ontwikkeling van de binnenlandse en de buitenlandse orderontvangst. Die uit het binnenland vertoont namelijk een daling terwijl de buitenlandse gelijk blijft. Gelet op de tijd van het jaar is dit beter dan verwacht mocht worden. De ondernemers zijn over de orderontvangst dan ook wat minder negatief dan in december.

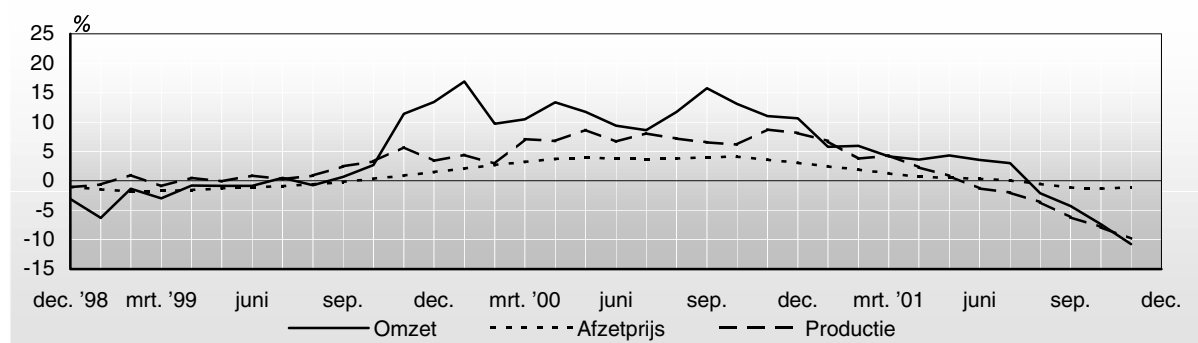
Orderpositie wijzigt nauwelijks

De uitkomsten van de Conjunctuurtest van januari 2002 staan voor deze branche in het teken van de stabilisatie, want ook de orderpositie verandert nauwelijks. Blijkbaar vinden de ondernemers dit een meevaller aangezien zowel de buitenlandse als de totale orderpositie duidelijk als minder negatief beoordeeld worden. Echter van tevredenheid is, net als bij de orderontvangst, nog geen sprake.

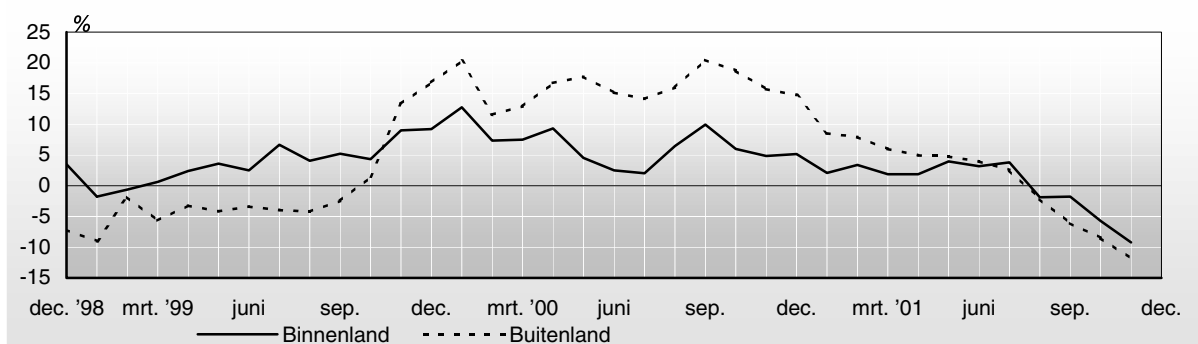
Verwachtingen

Voor februari tot en met april 2002 zijn de producenten voorzichtig positief. Zo geven ze aan een lichte stijging van de bedrijvigheid te verwachten, die overigens gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. Ten aanzien van de afzetprijzen voorzien ze geen verandering.

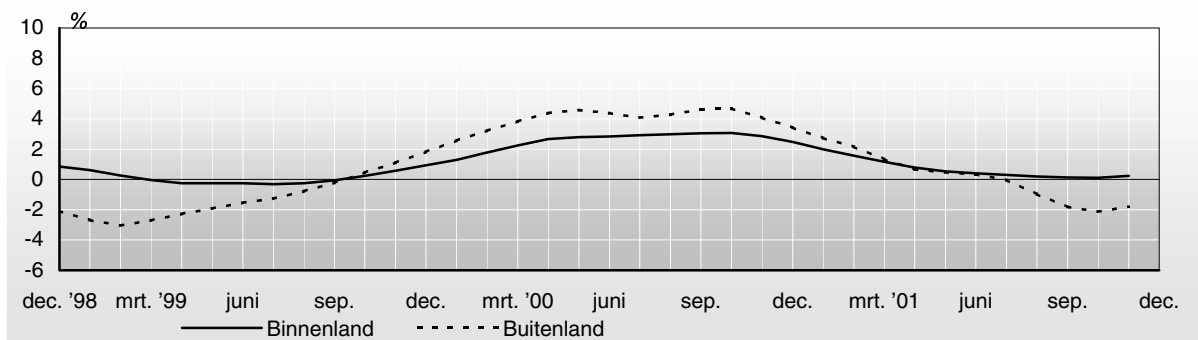
Omzet, afzetprijs en productie

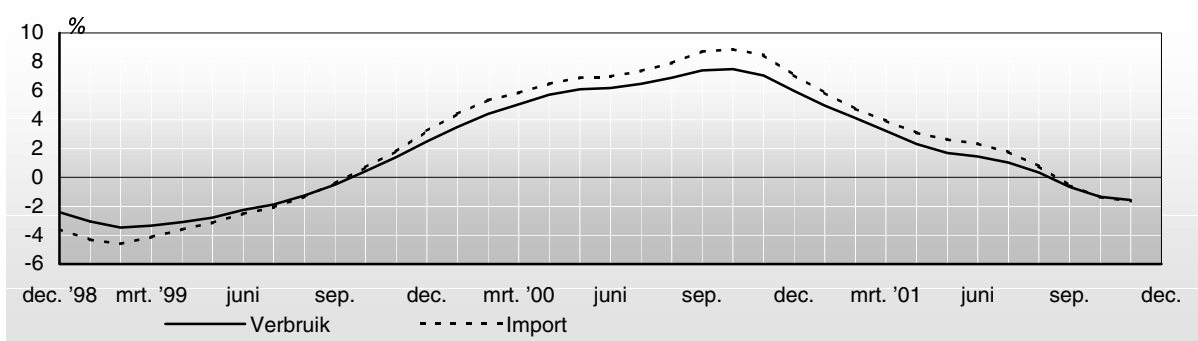
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 6.1

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand			Ontwik- keling ¹⁾		
		2000	2001	2000		2001		2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	okt.		nov.	dec.
1995=100											%		
Omzet (waarde)		139,8	137,9	160,8	136,4	127,0	143,0	164,0	168,3	144,7	147,8	136,6	-18,8
binnenland		139,2	137,2	154,3	136,9	127,5	139,8	158,4	156,7	148,8	144,0	126,6	-19,2
buitenland		140,3	138,4	165,5	136,0	126,7	145,4	168,1	176,9	141,6	150,6	144,0	-18,6
Ontvangen orders (waarde)		140,0	131,0	153,6	138,4	121,7	131,5	156,0	159,9	130,8	132,8	130,9	-18,1
binnenland		134,4	131,0	143,1	138,8	122,1	129,7	145,9	143,2	139,7	131,5	117,8	-17,7
buitenland		144,3	131,0	161,5	138,1	121,5	132,9	163,6	172,3	124,2	133,7	140,7	-18,3
Afzetprijs		105,8	106,0	106,6	106,3	105,9	105,5	106,9	106,0	105,4	105,5	105,6	-0,4
binnenland		106,3	107,0	106,9	107,0	107,0	107,1	107,0	106,6	107,1	107,0	107,2	0,6
buitenland		105,5	105,5	106,5	105,9	105,2	104,6	106,7	105,7	104,4	104,7	104,6	-1,0
Verbruiksprijs		106,6	107,7	108,8	108,2	107,9	107,1	109,0	108,3	107,0	107,0	107,1	-1,1
import		106,8	108,5	109,6	108,6	108,7	107,8	109,8	109,1	107,7	107,8	107,8	-1,2
Productie (volume gemiddelde dag)		119,9	117,2	126,2	121,1	106,0	113,8	127,0	129,1	108,8	115,0	117,7	-8,8
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		119,9	.	125,7	122,9	109,8	.						-3,8
Aantal bedrijven ²⁾	1000	17,3	17,9										
Uitgesproken faillissementen	1	176	220	45	43	59	80						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	194	.	50	53	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 6.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand			Gemidd. laatste 12 mnd.		
		2000	2001	2000		2001		2000		2001			
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.		dec.	jan.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	-5	3	-2	-2	-12	-3	0	6	4	-3	-6
binnenlandse markt		4	-3	1	-2	3	-6	-9	-6	2	-7	-8	-4
buitenlandse markt		6	-6	3	-4	-6	-16	1	1	6	11	-1	-7
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-3	3	2	0	-7	-5	-4	1	-2	-3	-3
Bezettingsgraad ³⁾	%	82,8	82,6	83,1	83,7	83,5	81,6	81,5					82,6
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	79	80	79	81	82	79	79					80
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	12	4	8	10	14	16					12
tekort aan arbeid	%	10	4	11	6	5	4	2					4
te geringe productiecapaciteit	%	2	1	2	2	1	1	1					1
overige belemmeringen	%	4	2	4	3	2	2	2					2
Orderpositie	⁴⁾	100,5	94,9	100,9	99,9	96,4	92,3	91,0	101,0	101,4	92,0	91,7	94,1
Beoordelingen:													
orderontvangst		0	-11	1	-6	-8	-13	-19	2	1	-22	-18	-13
orderpositie totaal		8	-7	8	3	-5	-7	-18	6	7	-20	-11	-8
orderpositie buitenland		10	-7	9	3	-5	-7	-17	5	6	-22	-13	-8
productiecapaciteit		-2	6	-3	0	4	8	10					6
voorraden gereed product		2	7	4	4	7	7	9	3	3	9	6	7
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		4	0	3	0	2	-4	2					0
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		2	1	1	-3	8	2	-4					1
buiten Europese Unie		5	-1	8	-2	5	0	-5					-1
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		17	-5	7	2	-5	-8	-7					-5
bedrijvigheid komende 3 mnd		10	0	4	7	2	-3	-7	6	10	-3	6	-1
verkoopprijs komende 3 mnd		8	2	10	3	2	-1	2	11	3	8	2	2
personeelssterkte komende 6 mnd		6	-11	3	2	-8	-19	-19					-11
toe- of afname personeelssterkte	%	0,5	-1,0	0,4	0,8	-0,7	-2,2	-1,8					-1,0

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

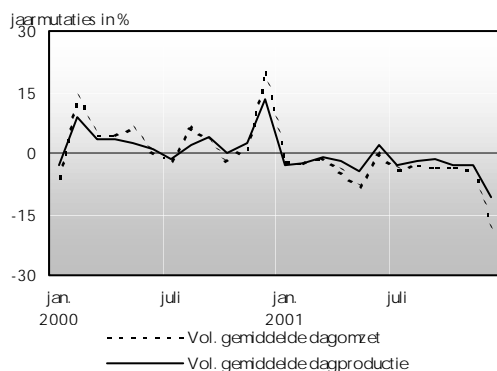
December 2001 geeft qua omzet en productie een behoorlijke verslechtering te zien. De vermindering van activiteiten in de branche in 2001 stemt overeen met het macro-economische conjunctuurbeeld. In januari 2002 is de conjunctuur in de branche niet aangetrokken. Aan de basis van het pessimisme staat een gedaalde vraag naar goederen. Voor de maanden februari tot en met april voorziet men weliswaar een toename in bedrijvigheid en een stijging van de verkoopprijzen, maar dit is normaal voor de tijd van het jaar.

Forse afname omzet in december

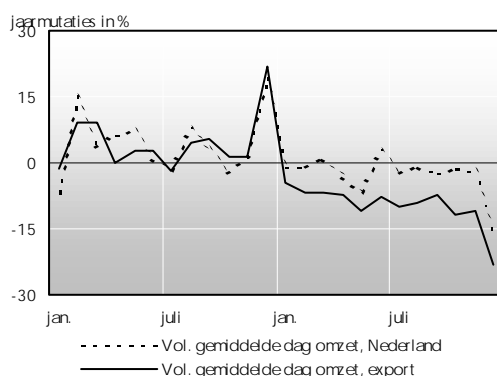
Bij een gelijk aantal werkdagen is in december 2001 vergeleken met dezelfde maand in 2000 de omzet flink gedaald (-15,1%). Deze sterke daling hangt mede samen met de incidenteel hoge omzet van december 2000. De totale afzetprijs stijgt in december 2001 met 3,6%, waardoor, na verrekening, het omzetvolume met 18,1% krimpt.

In tegenstelling tot de stijging van de afzetprijs in december daalt de verbruiksprijs met 1,0 procent. Vanaf september is de stijging van de afzetprijs relatief hoog gebleven. Sindsdien zijn de verbruiksprijzen voortdurend gedaald. Derhalve ontwikkelde in het vierde kwartaal de ruilvoet zich gunstig.

Omzet en productievermindering in 2001

Ten opzichte van 2000 ligt de omzet in 2001 bijna 1% lager. In volume gemeten ligt de omzet zo'n 5% lager. Ook de productie is in 2001 gedaald en wel met 2,8%. De totale afzetprijzen stijgen in 2001 met 4,1%, terwijl de verbruiksprijzen slechts 1,0% hoger liggen. Hierdoor zijn de marges in 2001 verbeterd.

Op de binnenlandse markt daalt in 2001 het omzetvolume met bijna 3%. Op de buitenlandse markt bedraagt de omzetsdaling zelfs bijna 7,0%. De afzet-

prijzen stijgen daarbij in Nederland met 3,5% en op de buitenlandse markt met 4,4%.

Conjunctuurbeeld¹ januari geeft geen herstel aan

De bedrijvigheid is na een afname in december in januari verbeterd noch verslechterd. Wel zijn de orderontvangst in januari gedaald, met opnieuw minder buitenlandse dan binnenlandse orderontvangsten. De orderpositie krimpt met 0,5 procentpunt. In januari beoordeelt per saldo 1 op de 3 bedrijven de orderontvangsten als verslechterd. Verder beoordeelt 1 op de 4 ondernemingen de orderpositie als te krap. Daarnaast beoordeelt 1 op 20 ondernemers te voorraden gereed product als te groot. Een maand terug was dit nog 1 op de 10.

1. Bouwmaterialenindustrie

Ten opzichte van december stabiliseren de orderontvangsten, bedrijvigheid en orderpositie. De ondernemers zijn niet tevreden over de orderontvangsten, orderpositie en voorraden gereed product. Men verwacht amper productietoename en geen prijsstijging in de periode februari tot en met april.

2. Timmerindustrie

In januari zijn vergeleken met december de orderontvangsten flink gedaald. De productie stabiliseert zich en de orderpositie blijft nagenoeg onveranderd. Hierdoor blijft de ontevredenheid over de orderontvangsten en de orderpositie. Wel is men iets minder ontevreden over de voorraden eindproduct. Men voorziet een kleine productiedaling en een lichte prijsstijging in de periode februari tot en met april.

3. Meubelindustrie

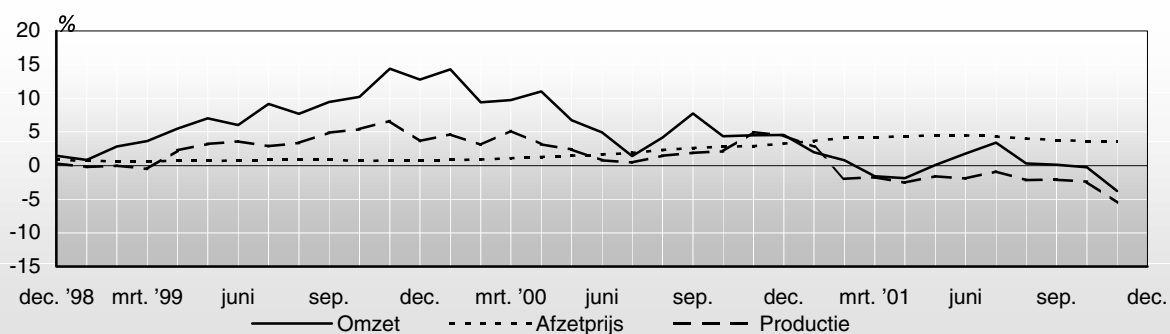
In januari stijgt de productie licht bij flink gekelderde orderontvangsten. Dit heeft een klein negatief effect op de orderpositie. De ontevredenheid over de orderontvangsten loopt op. Ook beoordelen meer ondernemers de voorraden gereed product als te groot. Verder is men niet blij met de orderpositie. De producenten verwachten in de maanden februari tot en met april een lichte productieafname bij een lichte verkoopprijsstijging.

Verwachtingen

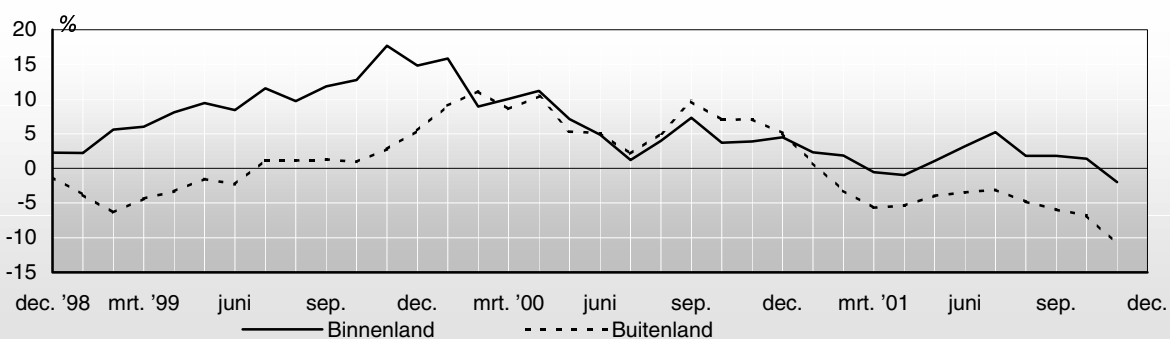
Op brancheniveau verwachten de ondernemers een toename van de productie en verkoopprijzen voor februari tot en met april.

¹ Tenzij anders vermeld is het commentaar over de in tabel 7.2 vermelde variabelen gebaseerd op voor seizoeninvloeden geschoonde uitkomsten voor de branche en de sectoren.

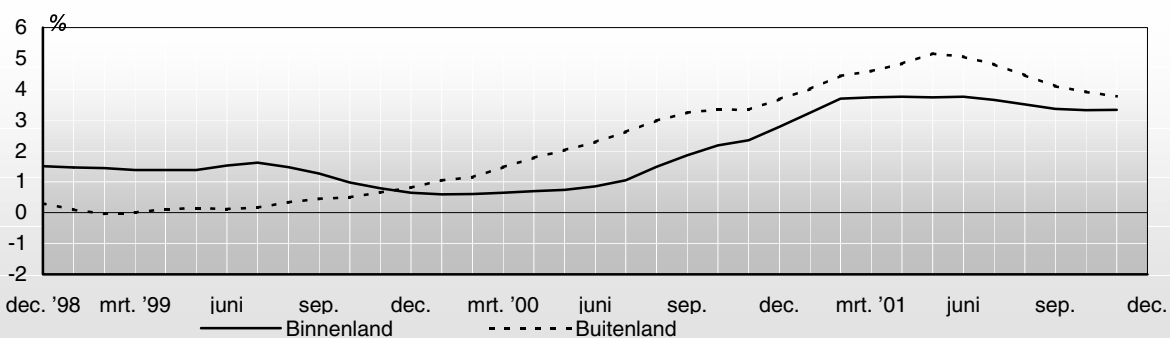
Omzet, afzetprijs en productie

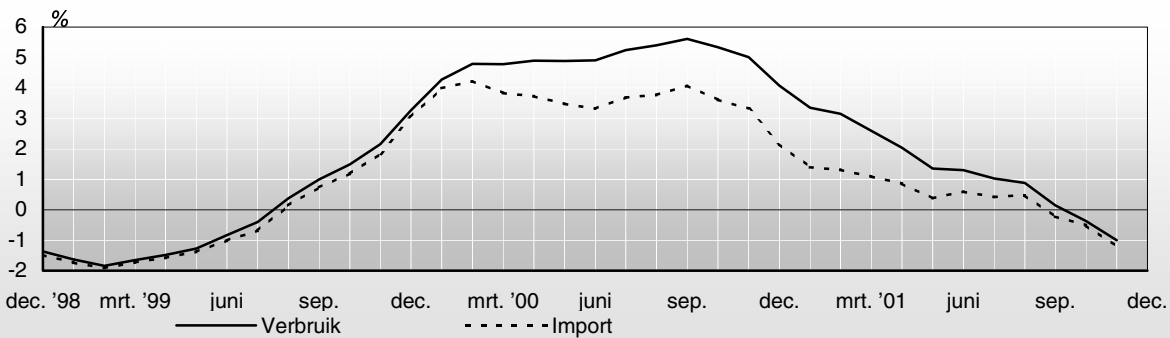
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 7.1

Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Ontwik- keling ¹⁾	
		2000	2001	2000	2001			2000	2001				
				4e kw.	1e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	okt.	nov.		dec.
		1995=100											%
Omzet (waarde)		132,2	131,1	139,9	127,7	120,5	135,4	147,9	125,4	152,6	147,2	106,4	-15,1
binnenland		137,4	138,1	146,5	133,2	125,0	144,5	155,7	131,5	162,3	157,7	113,3	-13,9
buitenland		115,6	108,9	118,7	109,9	106,2	106,4	123,1	105,9	121,3	113,5	84,4	-20,2
Afzetprijs		104,9	109,2	106,0	108,0	109,7	109,8	106,1	106,0	109,7	109,8	109,9	3,6
binnenland		106,4	110,1	107,3	109,4	110,3	110,9	107,4	107,4	110,8	110,9	111,0	3,4
buitenland		103,8	108,4	105,0	106,9	109,1	109,0	105,0	105,0	108,9	109,0	109,0	3,9
Verbruiksprijs		107,5	108,6	108,8	109,5	108,9	107,7	108,9	108,7	107,7	107,8	107,6	-1,0
import		105,5	105,7	106,2	106,4	106,1	104,9	106,1	106,2	104,9	105,0	104,7	-1,4
Productie (volume gemiddelde dag)		113,8	110,6	120,0	106,1	102,3	113,4	121,0	118,7	116,9	117,5	105,7	-10,9
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		113,8	.	117,7	108,6	105,8	-1,0
Aantal bedrijven ²⁾	1000	10,0	10,2										
Uitgesproken faillissementen	1	82	82	22	15	30	20						
Aantal werkdagen	1	254	254	63	64	65	64	20	19	23	22	19	
Energieverbruik	PJ	43	.	11	11	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 7.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Hout- en bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Gemidd. laatste 12 mnd.	
		2000	2001	2000	2001			2000	2001	2002			
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	dec.	jan.	dec.		jan.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		5	-4	0	-4	-6	-5	-3	-8	-6	-22	-1	-4
binnenlandse markt		8	-4	-2	-2	-5	-5	-4	-3	-9	-16	-1	-4
buitenlandse markt		0	-7	3	-2	-11	-9	-5	-18	1	-44	6	-7
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		9	-2	14	4	2	-9	-3	5	-6	-22	-6	-2
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,0	83,5	85,4	85,8	84,3	82,8	81,1					83,5
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	70	76	72	79	74	77	72					76
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	7	16	4	9	16	14	24					16
tekort aan arbeid	%	16	6	16	8	7	7	2					6
te geringe productiecapaciteit	%	4	1	3	1	0	0	1					1
overige belemmeringen	%	3	2	5	3	3	2	1					2
Orderpositie	⁴⁾	99,2	96,2	100,6	100,0	96,7	94,4	93,7	100,9	101,1	92,4	92,9	95,5
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-21	-5	-8	-22	-28	-26	-2	-8	-34	-33	-23
orderpositie totaal		7	-17	4	-3	-14	-25	-27	6	0	-37	-22	-19
orderpositie buitenland		-4	-32	-17	-30	-35	-38	-27	-30	-28	-25	-22	-32
productiecapaciteit		-7	8	-7	-2	10	11	14					8
voorraden gereed product		4	12	7	11	12	13	10	8	13	5	9	11
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		13	-1	11	2	0	0	-5					-1
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		-3	-5	0	-3	-11	0	-6					-5
buiten Europese Unie		1	-4	1	-2	-10	0	-5					-4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		20	3	38	16	-3	-20	17					3
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	5	4	18	4	6	-10	7	24	2	12	4
verkoopprijs komende 3 mnd		25	15	45	20	6	6	28	52	33	32	11	13
personeelssterkte komende 6 mnd		7	-12	10	1	-8	-17	-24					-12
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	-0,6	0,6	0,9	-1,1	-1,0	-1,1					-0,6

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Gepubliceerde artikelen

In de Industriemonitor verschijnen maandelijks één of meer artikelen over de industrie. Onderstaande artikelen zijn reeds gepubliceerd.

Artikel	Auteur(s)	Maand
Industriële innovatie, deel 2: loont innoveren?	Gerhard Meinen	februari 2002
Industriële innovatie, deel 1: ontwikkelingen tot en met 1999	Gerhard Meinen	januari 2002
Ontwikkelingen in de sociale werkvoorziening	Margot de Steur	november 2001
Elektronische netwerken in de industrie 1995-2001	Kees van den Berg Masja van Bommel	oktober 2001
De gevolgen van MKZ voor de slachterijen en vleesverwerking	Margot de Steur	september 2001
Vacatures in de Industrie	Martje Roessingh	april 2001
Innovatie bij groot en klein	Gerhard Meinen	april 2001
Investeringsverwachtingen industrie 2001 en 2001	Petra Brocke	maart 2001
De Nederlandse tabakverwerkende industrie	Margot de Steur	januari 2001
Conjunctuuronderzoek MKB Industriemonitor 2000	Marjolein van Eekelen	november 2000
De invloed van grote buitenlandse ondernemingen in de Nederlandse economie	Bert Diederén	oktober 2000
Bedrijfsafvalstoffen vrijgekomen bij de nijverheid, 1998	René Jolly, Paul Klein	september 2000
Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001	André Meurink	juli 2000
Internet in de Industrie 1995-2000	Kees van den Berg Andries Kuipers	juli 2000
Geheimhouding bij bedrijfsstatistieken van het CBS: Geheimhoudingsmodule 2000	Wim Koopman Ab Mulder	juli 2000
Bouwen en bouwmaterialen	Willem Heijnen	juni 2000
De top vijf van de industrie in 1999	Willem Heijnen	mei 2000
Export, groei en winstgevendheid	Robert Goedegebuure	april 2000
Innovatie en provincie	Hans Langenberg	maart 2000
Investeringsverwachtingen industrie 1999 en 2000	André Meurink	februari 2000
De auto-industrie	Willem Heijnen	januari 2000

Gepubliceerde producttabellen

Hieronder staat een overzicht van in de Industriemonitor opgenomen producttabellen (tabellen x.3).

De producttabellen bevatten een systematische opsomming van de meest recente productgegevens per branche. Verkopen in waarden worden per kwartaal gepubliceerd. De verkopen in hoeveelheden worden jaarlijks opgenomen in de Industriemonitor. Omdat bij publicatie van het meest recente kwartaal de voorgaande kwartalen worden geactualiseerd, kunnen deze cijfers afwijken.

Meer informatie over deze producttabellen vindt u op "Statline" in de tabel "Verkopen industrie". U kunt Statline vinden op onze website: <http://www.cbs.nl>.

Het nummer van de Industriemonitor dat hieronder vermeld staat, betreft het meest recente exemplaar waarin de productgegevens over de betreffende verslagperiode zijn opgenomen.

Periode	Waarde / hoeveelheid	Industriemonitor
2001	3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	waarde waarde waarde
		februari 2002 februari 2002 november 2001
2000	jaar jaar 4 ^e kw 3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	hoeveelheid waarde waarde waarde waarde waarde
		juli 2001 februari 2002 augustus 2001 februari 2002 februari 2002 november 2001
1999	jaar jaar 4 ^e kw 3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	hoeveelheid waarde waarde waarde waarde waarde
		juli 2001 februari 2002 augustus 2001 februari 2001 november 2000 september 2000
1998	jaar jaar 4 ^e kw 3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	hoeveelheid waarde waarde waarde waarde waarde
		juli 2000 juli 2000 juni 2000 februari 2001 november 2000 september 2000
1997	jaar jaar 4 ^e kw 3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	hoeveelheid waarde waarde waarde waarde waarde
		juli 1999 juli 1999 juni 1999 februari 2001 november 2000 september 2000
1996	jaar jaar 4 ^e kw 3 ^e kw 2 ^e kw 1 ^e kw	hoeveelheid waarde waarde waarde waarde waarde
		september 1998 september 1998 april 1997 februari 2000 november 1996 september 1999

Informatieservice

Het CBS: betrouwbare informatie voor u

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat u over betrouwbare en onafhankelijke informatie kunt beschikken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt hier al meer dan 100 jaar voor. Het CBS verzamelt, bewerkt en analyseert gegevens over alle aspecten van de Nederlandse samenleving. Hieruit publiceren wij informatie over bijvoorbeeld de Nederlandse economie maar ook over de leefsituatie van de bevolking en over het milieu. Tevens garanderen wij dat individuele gegevens van personen of bedrijven niet zijn af te leiden uit de gepubliceerde cijfers.

Veelzijdige en flexibele dienstverlening

CBS-informatie is voor iedereen toegankelijk. Vooral beleidsmedewerkers, markt- en bedrijfstakanalisten, onderzoekers en studenten maken hier veelvuldig gebruik van. Ook op de CBS-site op internet is veel informatie te vinden. Hier vindt u Statline, de voor het publiek toegankelijke databank van het CBS. Deze is gevuld met actuele cijfers, tijdreeksen etc. Vraagt u informatie bij ons aan dan verstrekken wij die in de vorm die u wenst: per post, fax, e-mail, diskette of bij eenvoudige inlichtingen telefonisch. Alle informatie kan zowel incidenteel als op basis van een abonnement geleverd worden.

Onze informatie is in principe gratis. Dat houdt in dat telefonische inlichtingen gratis worden verstrekt en dat publicaties gratis toegankelijk zijn bij de CBS-bibliotheken in Voorburg en Heerlen en bij vele openbare en universiteitsbibliotheken. Voor het ontvangen van bijvoorbeeld publicaties of diskette betaalt u slechts de kosten van de informatiedrager en het verzenden. Als de door u gewenste informatie niet direct voorhanden is, kan het CBS maatwerk leveren. U betaalt dan de extra arbeidskosten.

De Infoservice

Het CBS beschikt echter over veel meer, en meer gedetailleerde informatie dan er in een publicatie zoals de Industriemonitor wordt opgenomen. Die informatie is op aanvraag verkrijgbaar bij onze Infoservice. Van de onderwerpen die in de Industriemonitor staan zoals de productie, omzet, prijzen, in- en uitvoer en de conjunctuurtest zijn meer gedetailleerde gegevens beschikbaar voor specifieke branches en bedrijfstakken zoals de zuivelindustrie en de landbouwmachine-industrie. Kortom: voor alles wat u wilt weten over de industrie kunt u bij deze dienst terecht.

Alfabetische begrippenlijst

Bedrijfsinvesteringen in vaste activa

Tot de investeringen in vaste activa worden gerekend de goederen die worden aangeschaft (of in eigen beheer zijn voortgebracht) met het doel ze als kapitaalgoed in het productieproces aan te wenden. In het algemeen gaat het om goederen met een levensduur van meer dan een jaar bijvoorbeeld gebouwen, machines en vervoermiddelen. De toevoeging 'bruto' geeft aan dat de investeringen zowel de vervangings- als uitbreidingsinvesteringen omvatten. Het gaat hier om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijsmutaties.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het BBP is de som van de in het binnenland gevormde toegevoegde waarde inclusief de afschrijvingen. Deze indicator wordt veel gebruikt om de economische groei weer te geven. Bij het samenstellen van deze indicator gebruiken wij gegevens over zowel de productie als de bestedingen. Voor totaal Nederland is alleen de volumeontwikkeling opgenomen, dat wil zeggen voor prijsontwikkelingen.

BBP (mp)

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen. Dit is inclusief het saldo van de indirecte belastingen en de prijsverlagende subsidies.

BBP (bp)

Bruto Binnenlands Product tegen basisprijzen. Dit is exclusief het saldo van productgebonden indirecte belastingen en de productgebonden prijsverlagende subsidies.

Bruto Toegevoegde Waarde

De bruto toegevoegde waarde is gedefinieerd als de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik (inclusief afschrijvingen); het gaat hier om de waarde die wordt toegevoegd aan de goederen (en/of diensten) die in het productieproces worden gebruikt. Tot het verbruik behoren niet de diensten van de ingezette arbeid en kapitaal.

CBS-Koersindex

De CBS-Koersindex geeft de ontwikkeling weer van het gemiddelde koersniveau van gewone aandelen. De index wordt eenmaal per dag berekend op basis van de slotkoersen. In deze berekening worden alle op de beurs genoteerde Nederlandse gewone aandelen betrokken met uitzondering van aandelen van vastgoedfondsen, beleggings- en houdstermaatschappijen. Bij de berekening wordt wel gecorrigeerd voor kapitaalmutaties (bijvoorbeeld emissies), maar niet voor dividenduitkeringen. Het maandcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de dagcijfers.

Conjunctuurtest

Elke maand houdt het CBS onder circa 1 700 ondernemingen uit de industrie een conjunctuurenquête. Deze enquête –de Conjunctuurtest– heeft tot doel binnen vier weken na een verslagmaand actuele informatie te verschaffen over de economische ontwikkelingen in de bedrijfstak industrie en de daaronder vallende bedrijfsklassen en -groepen. Het gaat daarbij met name om de richting waarin een aantal conjunctuurindicatoren zoals bedrijvigheid, orderontvangst, voorraden, orderpositie etc. zich van maand op maand ontwikkelt. Met het oog hierop zijn de

vragen eenvoudig gehouden. Er wordt niet naar exacte, kwantitatieve gegevens gevraagd. De cijfermatige presentatie van de resultaten over de vragen met een drieledige antwoordstructuur vindt plaats in de vorm van saldering van de positieve (gestegen; groot) en negatieve (gedaald; klein) antwoorden (in %). De saldi geven informatie over de richting waarin de variabelen zich hebben ontwikkeld. Bij de ontwikkelingsvragen geeft het saldo op zich al direct de richting aan. Bij de beoordelingsvragen, die een momentopname weergeven, is daartoe vergelijking met het saldo van de voorafgaande maand nodig. De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 10 werknemers.

Variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Bedrijvigheid t.o.v. de vorige maand

Het niveau van de productie is, vergeleken met de vorige maand (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toegenomen / vrijwel gelijk gebleven/ afgenomen.

Beoordeling orderontvangst

De totale orderontvangst¹ in de afgelopen maand beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling orderpositie

De orderportefeuille¹ beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling productiecapaciteit

De huidige productiecapaciteit achten wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Beoordeling voorraden gereed product

Onze voorraden eindproduct beoordelen wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad² van de beschikbare productie-installaties bedroeg in de verslagmaand ca.%

Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1

De concurrentiepositie³ van ons bedrijf is in de afgelopen 3 maanden op de markt: verbeterd / vrijwel gelijk gebleven / verslechterd.

Vervolg van variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Orderontvangst t.o.v. de vorige maand

De waarde van de orderontvangst¹ is vergeleken met de vorige maand uit het buitenland / uit het binnenland / in totaal: toegenomen / vrijwel gelijk gebleven / afgenomen.

¹ Indien u uitsluitend levert uit voorraad en de orderportefeuille is vrijwel nihil, dan kunt u voor 'orderontvangst' lezen 'omzet / verlopen'. Bij de beoordelingsvragen over de orderportefeuille geeft u vervolgens een oordeel over de huidige afzetontwikkeling van het bedrijf (gunstig = groot; ongunstig = klein).

² Bij incidentele toepassing van een meerploegenstelsel of overwerk, kan de bezettingsgraad meer dan 100% bedragen. Groot onderhoud kan tot een verlaging van de bezettingsgraad leiden.

³ De verhouding van de afzetprijs en / of kwaliteit van uw producten met die van andere aanbieders op de markt.

Orderpositie

Onze totale orderportefeuille⁴ vertegenwoordigt, bij normale werktijden, aan maanden werk ca.. mnd.

Productiebelemmeringen

Onze productie ondervindt thans: a) geen belemmeringen, b) wel belemmeringen als gevolg van onvoldoende vraag / tekort aan arbeidskrachten / te geringe capaciteit van de productie-installaties / andere oorzaken, nl.

Verwachting bedrijvigheid

Vergeleken met de afgelopen maand zal het gemiddelde productieniveau in de komende 3 maanden (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toenemen / gelijk blijven / afnemen.

Verwachting buitenlandse afzet

De buitenlandse afzet zal in het komende kwartaal: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting personeelssterkte

Onze personeelssterkte zal in het komend halfjaar naar verwachting: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting toe- of afname personeelssterkte

Bij toe- of afnemen (van de personeelssterkte) het percentage vermelden: ca. ...%.

Verwachting verkoopprijs

Onze verkoopprijzen zullen in de komende 3 maanden: stijgen / vrijwel gelijk blijven / dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is een samengestelde stemmingsindicator opgebouwd uit antwoorden op drie vragen van de Conjunctuurtest industrie. Het betreft hier de vragen over de door de ondernemers te verwachten bedrijvigheid in de komende drie maanden, hun oordeel over de orderpositie en hun oordeel over de voorraden gereed product. Om dit in één kengetal naar buiten toe te kunnen brengen en daarnaast het verloop van de ontwikkeling van de industriële productie zo goed mogelijk te benaderen, wordt eerst het verschil tussen het percentage positieve en negatieve antwoorden zowel voor het seizoen als voor de lange termijn trend gecorrigeerd. Over de afgelopen 15 jaar heeft het CBS per vraag het vooruitlopen op de feitelijke ontwikkelingen gemeten. Op basis van deze gegevens worden de recente uitkomsten gewogen. De hieruit berekende uitkomst (producentenvertrouwen) geeft in één kengetal de stemming onder de ondernemers aan.

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex heeft betrekking op alle goederen en diensten die huishoudens voor consumptie aanschaffen, excl. de verzekerde medische zorg. Zowel dagelijkse boodschappen als aankopen die minder vaak gedaan worden, zoals auto's en wasmachines horen hiertoe. Ook betalingen aan de overheid voor verleende diensten (schoolgelden, secretarieleges) en zogenaamde consumptiegebonden belastingen zijn in de index opgenomen. De voor deze index gevolgde prijzen zijn de contante prijzen, inclusief BTW.

Consumentenvertrouwen

In het Consumentenconjunctuuronderzoek worden aan 1 000 respondenten vijf vragen gesteld over de algemene

economische situatie en de eigen financiële situatie. Van iedere vraag wordt het saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal aantal antwoorden bepaald. Het Consumentenvertrouwen wordt uitgedrukt als het rekenkundig gemiddelde van deze vijf saldi. De minimale waarde is dus -100; de maximale +100.

Economisch klimaat

De ontwikkeling van het economisch klimaat wordt bepaald door twee vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek over de algemene economische situatie in Nederland.

Koopbereidheid

De ontwikkeling van de koopbereidheid wordt ontleend aan de antwoorden op drie vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek naar de eigen financiële situatie, waaronder de vraag of de tijd gunstig wordt geacht grote aankopen te doen.

Energieverbruik

De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, minus de afleveringen van energiedragers. Onder PJ (petajoule= 10^{15} joule) wordt een energiehoeveelheid verstaan die overeenkomt met 31,6 miljoen m³ aardgas.

Faillissementen

Het gaat bij de reeks Faillissementen om alle uitgesproken faillissementen, zowel van natuurlijke als van rechtspersonen. De cijfers worden niet gecorrigeerd voor faillietverklaringen die later ten gevolge van verzet, hoger beroep of cassatie worden vernietigd.

Geregistreeerde werklozen

Onder de geregistreeerde werklozen worden de bij een arbeidsbureau ingeschreven personen verstaan van 15-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken, twaalf uur of meer willen werken en daarvoor beschikbaar zijn. Er is niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

Gezinsconsumptie

De reeksen van de gezinsconsumptie geven de bestedingen weer van gezinnen. Dit is inclusief de aankopen van buitenlandse toeristen in Nederland en exclusief de aankopen van Nederlanders in het buitenland. De bestedingen betreffen aankopen van voedings- en genotmiddelen, duurzame consumptiegoederen en overige goederen en diensten. Het gaat in de Industriemonitor om volumewikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijs-mutaties. De maandcijfers van de gezinsconsumptie laten soms grote fluctuaties zien doordat de cijfers niet voor koopdagen en seizoensinvloeden gecorrigeerd zijn. Het is verstandig hier bij de interpretatie van de ontwikkelingen rekening mee te houden.

Invoer van goederen en diensten

De invoer is gewaardeerd tegen cif-prijzen (cost, insurances, freight). Dat wil zeggen inclusief alle vracht- en assurantiepremies die op het vervoer tot het punt van inkleding in Nederland betrekking hebben en exclusief invoerrechten, accijns op invoer en bijzondere verbruiksbelasting op auto's.

Omzet

Omzet betreft de factuurwaarde van de aan derden verkochte zelfvervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten (exclusief: BTW, aan afnemers

⁴ Orderportefeuille excl. Het reeds gerealiseerde deel aan onderhanden werk; incl. eventueel werk verbonden aan het op peil brengen van voorraden.

in rekening gebrachte accijnzen, verbruiksbelastingen, BPM op auto's en statiegelden). De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 20 werknemers.

Producentenprijzen industrie

De Statistiek producentenprijzen meet de prijzen die de producent of de importeur in rekening brengt aan de afnemers. De gevolgde prijzen zijn de gemiddelde maandprijzen exclusief BTW, af-fabriek, van de afgezette goederen. Voor de importprijzen is gebruik gemaakt van prijzen op cif-basis (cost, insurance, freight).

Productie-index

De productie-index geeft de volume-ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen weer. De cijfers zijn voor prijsinvloeden gecorrigeerd. Tevens vindt er een correctie plaats voor het aantal werkdagen in de betreffende maand. De cijfers betreffen dus de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie. Er wordt rekening gehouden met continudiensten. Voor de maandelijkse productie-ontwikkelingen zijn ook seizoengecorrigeerde gegevens beschikbaar.

Uitvoer van goederen en diensten

De uitvoer van goederen is gewaardeerd tegen fob-prijzen (free-on-board). Dit is de waarde af-producent, vermeerderd met de handels- en vervoersmarges tot aan de Nederlandse grens. Onder de export zijn de goederen opgenomen die uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. Goederen die aan het buitenland zijn verkocht, maar nog niet geleverd, zijn niet als export beschouwd.

Vacatures

Vacatures zijn arbeidsplaatsen waarvoor personeel wordt gezocht dat op korte termijn kan worden geplaatst. Tot en met het derde kwartaal van 1993 is het door het CBS gepubliceerde aantal vacatures van geheel Nederland exclusief die bij de overheid, het onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven. Vanaf het vierde kwartaal 1993 zijn alleen de vacatures bij de overheid en het onderwijs nog uitgesloten. Bij het aantal vervulde vacatures worden de vervallen vacatures meegerekend.

Werkdagen

Aantal dagen in de maand verminderd met zaterdagen en zondagen alsmede algemeen erkende feestdagen.

Standaard bedrijfsindeling

In vrijwel alle economische statistieken van het CBS worden de gegevens geordend naar economische activiteit. Dit gebeurt op basis van de standaard bedrijfsindeling. De industrie is onderverdeeld in verschillende bedrijfsklassen. De totale industrie omvat SBI 15 tot en met 37. Hieronder staan de bedrijfsklassen genoemd behorend bij de verschillende branches zoals ze gegroepeerd zijn in de Industriemonitor.

<i>SBI</i>	<i>Rubriek in Industriemonitor</i>
	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>
15	Voedingsmiddelen- en drankenindustrie
16	Tabakverwerkende industrie
	<i>Textiel-, kleding- en lederindustrie</i>
17	Textielindustrie
18	Kleding- en bontindustrie
19	Leer-, lederwaren- en schoenindustrie (excl. kleding)
	<i>Papier- en grafische industrie</i>
21	Papier(waren)- en karton(waren)industrie
22	Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
	<i>Aardolie-, chemische-, rubber- en kunststofverwerkende industrie</i>
23	Aardolie-, steenkoolverwerkende industrie
24	Chemische industrie
25	Rubber- en kunststofverwerkende industrie
	<i>Metaal- elektrotechnische en transportmiddelenindustrie</i>
27	Basismetalaalindustrie
28	Metaalproductenindustrie
29	Machine- en apparatenindustrie
30	Kantoormachine- en computerindustrie
31	Elektrische machines en apparatenindustrie
32	Audio-, video- en telecommunicatie- apparatenindustrie
33	Overige machines en apparatenindustrie (incl. medische apparatuur)
34	Industrie van auto's, aanhangwagens en opleggers
35	Overige transportmiddelenindustrie
	<i>Hout-, bouwmaterialen en overige industrie</i>
20	Hout-, kurk-, rietwarenindustrie (excl. meubels)
26	Glas-, aardewerk-, cement-, kalkindustrie
36	Meubel- en overige industrie

Andere CBS-publicaties

Statistisch Jaarboek

Dit boek bevat cijfers over alle aspecten van de Nederlandse samenleving: bevolking, inkomen, economie, prijzen, financiële markten, milieu en vele andere onderwerpen. Het verschijnt jaarlijks in januari.

Jaarlijks, 588 blz., € 25,-.

ISSN 0924-2686. Kengetal: A-26.

Statistisch bulletin

Het Statistisch bulletin verschijnt wekelijks met de meest recente uitkomsten van alle statistische onderzoeken van het CBS. Het abonnement omvat tevens het maandelijke Conjunctuurbericht. Hierin wordt de actuele stand van zaken in de Nederlandse economie met behulp van korte en krachtige analyses en grafische presentaties getoond.

Wekelijks, ca. 10 blz. € 70,50 per jaar.

ISSN 0166-9680.

INDEX

Het CBS-magazine met een geheel eigen vormgeving. INDEX geeft vanuit de statistische optiek een brede kijk op de vele economische en sociale aspecten van de samenleving. Veel themanummers met daarnaast een aantal gevarieerde onderwerpen.

Jaarlijks 10 nummers, ca. 32 blz., € 90,00 per jaar.

ISSN 1380-7447. Kengetal: A-152.

De Nederlandse Economie

Met deze publicatie beoogt het CBS op prettig leesbare een breed en samenhangend overzicht te geven van de economie in Nederland. Behalve financieel-economische ontwikkelingen komen ook de arbeidsmarkt, bevolking, welzijn, milieu en regionale onderwerpen aan de orde.

Door Nederland te spiegelen aan het buitenland, wordt bovendien de internationale positie van ons land belicht.

Jaarlijks, 212 blz., € 12,93.

ISSN 1386 – 1042. Kengetal: P-19.

Kennis en economie 2001

Kennis wordt tegenwoordig als de vierde productiefactor gezien naast de traditionele factoren: land, arbeid en kapitaal. In de publicatie *Kennis en economie 2001* staan de uitkomsten van de R&D-enquête over 1999 centraal. Naast de vergelijking met Nederlandse gegevens van voorgaande jaren, worden de uitkomsten ook in een internationaal perspectief geplaatst: de cijfers van andere landen binnen de EU en de OESO worden hier ook gepresenteerd.

Jaarlijks, 200 blz., € 28,50.

ISBN 903572955 2. Kengetal: K-300

De digitale economie 2001

Deze nieuwe CBS-publicatie beschrijft de omvang en groei van de binnenlandse ICT-sector. Het gebruik van internet door huishoudens. De activiteiten door het Nederlandse bedrijfsleven op internet en andere elektronische netwerken. Daarnaast worden genoemde ontwikkelingen in Nederland vergeleken met die in de ons omringende landen.

Jaarlijks, 186 blz., € 14,75. Kengetal: P-34.

ISSN 1568-2773.

Nationale Rekeningen

Deze publicatie geeft een compleet overzicht van de stand en de ontwikkeling van onze economie. Bevat gedetailleerde gegevens over de bedrijfstakken, over groepen producten en over ondernemingen, huishoudens en overheid.

Jaarlijks, 248 blz. € 38,57. Kengetal: P-2.

ISSN 0168-3489

De Nederlandse conjunctuur

Met de in 2000 opgestarte publicatie *De Nederlandse conjunctuur* wordt op basis van de vele CBS-conjunctuurgegevens een gedetailleerd, samenhangend overzicht gegeven van de recente ontwikkelingen in de Nederlandse economie. De samenhang wordt onder andere bereikt door het gebruik van de uitkomsten van de Kwartaalrekeningen, die een systematische beschrijving van de economie geven.

Kwartaal, 34,- per jaar.

ISSN 1566-3191. Kengetal: P-104

Maandstatistieken

Het CBS publiceert naast de Industriemonitor nog een aantal andere maandelijke periodieken. Enkele zijn:

Sociaal-Economische Maandstatistiek

Maandelijks, ca. 80 blz., € 109,50 per jaar.

ISSN 0168-549X. Kengetal: V-4.

Maandstatistiek van de Prijzen

Maandelijks, ca. 115 blz., € 109,50 per jaar.

ISSN 0166-9486. Kengetal: U-2.

Financiële Maandstatistiek

Maandelijks, ca. 50 blz., € 92,50 per jaar.

ISSN 1381-6780, Kengetal: O-1.

Teletekst

Conjunctuurinformatie en de meest recente CBS-persberichten staan op pagina 506 en 507 van NOS-Teletekst.

Internet

De CBS-website is te bereiken via <http://www.cbs.nl>. De site bevat statistische kerncijfers over de Nederlandse samenleving. Actuele statistische uitkomsten staan in persberichten die kunnen worden gedownload.

StatLine

StatLine is de gratis elektronische centrale databank van het CBS. In StatLine vindt u statistische informatie in de vorm van tabellen, teksten en grafieken. Alle resultaten kunt u bekijken, printen of exporteren. StatLine bevat tevens tijdreeksen over vele maatschappelijke en economische onderwerpen, over de regio en de conjunctuur. U kunt StatLine vinden op onze website: <http://www.cbs.nl/> of direct via: <http://StatLine.cbs.nl/>

StatLine op cd-rom

StatLine is tegen geringe kosten ook op cd-rom te bestellen. U kunt StatLine dan op een intranetomgeving plaatsen of gebruiken op een computer zonder internetverbinding.

10 keer per jaar. € 85,50 per jaar, € 10,50 per exemplaar.

Kengetal: A159cd.

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.